BARCELONA: PER EDICIÓ DUES PESSETES CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA: 7'50 PTS. Trimestre UNIÓ POSTAL: 15 PTES. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.525 - Dimarts, 25 de setembre de 1923 — Edició del vespre — Oficines i Imprenta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184

La capitulació d'Alemanya

El govern de Berlín renuncia a la resistència passiva en el Ruhr

Tots els partits alemanys, amb l'única excepció dels nacionalistes, aproven l'actitud de Stresemann

Berlín, 25 (urgent). — El Govern, després de consultar amb els representants de les regions ocupades, ha decidit donar per terminada la resistència en el Ruhr. — Havas.

L'acord del Govern

Berlín, 25 (Oficial). — En presència dels ministres de l'Imperi i dels representants dels partits polítics i de les regions ocupades, el senyor Stresemann pronuncià un discurs, posant de manifest la ineficàcia de les gestions realitzades per a arribar a posar-se d'acord amb les potències, referent a la tornada a casa llur dels alemanys expulsats, de l'alliberament dels detinguts i del restabliment de la sobirania d'Alemanya.

El canceller acabà dient que, segons opinió seva, la resistència no serviria per a millorar en res la situació. Els representants de les regions ocupades i dels partits polítics, excepció feta dels nacionalistes, es mostraren unànimement conformes amb les declaracions del canceller, i manifestaren que aixímateix creien convenient cessar la resistència passiva en el Ruhr.

A la tarda, i amb assistència dels membres dels Governs de Prússia i de l'Imperi i dels representants de les regions ocupades, el canceller Stresemann manifestà l'opinió unànime del Govern, favorable a la terminació de la resistència passiva.

Cap dels assistents féu oposició de cap mena a les declaracions del senyor Stresemann. — Havas.

El Reichstag es reunirà divendres

Berlín, 25. — El canceller Stresemann parlarà demà, dimecres, amb una comissió de Negocis estrangers.

El Reichstag celebrarà reunió el divendres proper.

Les fraccions democrata i centrista aprovaran la conducta del Govern.

Els diaris diuen que era financierament impossible continuar la resistència passiva i que aquesta resistència ha donat més profit als francesos que als mateixos alemanys.

La «Gaseta de Voss», en un article que publica, diu que les municions ja estan exhaurides.

El «Servei Parlamentari Socialista» diu que a conseqüència de la decisió adoptada pel Govern, ja no hi ha res que s'oposi a començar les negociacions amb la totalitat dels aliats.

La premsa, en general, es mostra inquieta pels maneigs dels nacionalistes.

El diari «Germània» publica un article, en el qual es diu que el Govern ha de comprendre que, quant a això, l'adopció de mesures infrangibles és l'única cosa que pot salvar al Reich. — Havas.

La posició de Baviera

Berlín, 25. — El senyor Stresemann ha celebrat una conferència amb el president del Consell bavarès, senyor Knilling, ocupant-se de la situació actual de Baviera. — Havas.

Els Consells generals francesos

París, 25. — En vint-i-tres departaments començaren ahir el segon període de sessions els Consells generals.

En tots els discursos que en aquesta ocasió es pronunciaren, es dirigiren felicitacions al president Poincaré pel bon èxit de la política exterior que ha vingut desenrotllant.— Havas.

Bitllets confiscats a Brachel

Dusseldorf, 25. — Els funcionaris de Duana de Brachel s'han incautat de cent divuit milions cinc cents seixanta milions de marcs, que conduïa un autocamió, destinats a la sucursal del Banc de l'Imperi a Dortmund.— Havas.

La Reichswehr als voltants de Berlín

Londres, 25. — De Berlín comuniquen al «Daily Mail» que esconfirma la notícia que importants destacaments de la Reichswehr han ocupat posicions estratègiques al voltant de la capital. — Havas.

L'ACTUACIÓ DEL DIRECTORI MILITAR

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT DEL DIRECTORI

Madrid, 25, 2 tarda.

El president del Directori ha romàs al Palau de dos quarts d'onze fins a un quart d'una i ha despatxat amb el Rei, posant a la signatura decrets de diversos ministeris.

En sortir, ha dit als periodistes el següent:

—Avui no hi ha notícies d'interès.

El Rei sa signat decrets de Guerra, Gràcia i Justícia i Instrucció pública.

Entre els decrets de Guerra figura el pas al Consell Suprem de Guerra i Marina del general Vifie, que fins ara sa exercit el càrrec de governador militar de Bilbao.

Aquest càrrec no es proverà perquè continuarà exercint-lo en comissió un general de brigada.

Continuen els treballs de salvament del cuirassat «España».

L'ordre públic és complet a tot arreu i a Terrassa no hi sa novetat.

EL GENERAL MARTINEZ ANIDO

En el sud-exprés del Nord ha arribat aquest matí a Madrid el general Martínez Anido.

Immediatament s'ha dirigit a Governació, prenent possessió del càrrec de sots-secretari.

Ha rebut un moment els periodistes, però no ha pogut facilitar-los notícies, perquè, com que acabava d'arribar, no sabia res.

Ha dit que en aquell moment anava a conferenciar amb el general Primo de Rivera.

SIGNATURA DE MARINA

En la Presidència facilitaren la següent signatura de Marina.

Aprovant el lliurament del comandament del creuer «Cataluña», efectuada pel capità de navili don Nicasi Pita Estrada, al cap d'igual graduació don Josep Maria Butler i Mira.

Nomenant el jurat per al concurs de tir de fusell menor, presidit pel capità de fragata don Saturni Montojo i Peter.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:

Reial ordre d'Instrucció concedint al súbdit argentí Rafel Ribera Leza i Sabat una beca per a estudiar a l'Escola Industrial d'Enginyers Industrials.

Reial ordre disposant que pels caps de centre als quals estiguin adscrits els funcionaris que s'esmenten, s'instrueixi a la major brevetat un expedient, en el qual s'acrediti la manca d'assistència temporal dels dits funcionaris a l'oficina, a causa de malaltia.

Reial ordre del Treball, disposant que resti dissolta la Comissió liquidadora del Comitè Oficial Cotoner.

D'Instrucció pública. — Anunciant que per RR. OO. de 24 del corrent, han estat declarats cessants alguns funcionaris d'aquest departament ministerial.

De Foment. — Irculat donant disposicions per a la major rapidesa en els transports d'adobs.

EL PROBLEMA DE LA TERRA

S'atribueix al Directori militar el propòsit d'adoptar resolucions pel que respecta al problema de la terra.

S'obligarà a tots els propietaris de finques rústiques i urbanes que declarin sota la seva responsabilitat els béns immobles que posseeixin, i la dita declaració evaluatòria servirà de base per al cadastre.

Als Municipis se'ls respectarà el dret dels béns comunals, o millor dit, se'ls garantirà l'interès legal d'aquells béns en làmines intransferibles per a aquells béns, deveses veïnals, monts propis, etc. Seran repartits en parcelles venudes a terme als veïns.

Amb aquest procediment s'aconseguirà que donin rendiment les terres improductives, donar treball més remunerador als obrers i adquirir i destinar l'import de la venda (alguns milers de milions de pessetes), a extinció del deute o a l'execució d'obres públiques reproductives.

LES FUTURES CORTS

Sembla que és propòsit del Directori anar a l'elecció i formació de les futures Corts, en un termini que no passi del legal o constitucional.

LES RESPONSABILITATS ADMINISTRATIVES

El president del Directori militar conferenciarà anit passada amb el magistrat senyor Prat, encarregat, com es sap, per l'últim Govern polític, de depurar les responsabilitats administratives.

ELS SECRETARIS JUDICIALS

Madrid, 25, 4'15 tarda.

S'assegura que està en estudi la supressió de drets d'aranzel als secretaris judicials, als quals es donarà sou.

NOTA DE LA LEGACIO DE SERBIA

La Legació de Sèrbia publica la següent nota:

«La informació divulgada per alguns periòdics, afirmant que ha esclatat una revolució comunista al regne dels serbis, croates i eslaus, està desprovista en absolut de fonament.

En el citat regne no s'ha alterat la calma.

REUNIO DEL DIRECTORI

Madrid, 25, 5'15 tarda

A les cinc de la tarda s'ha reunit a la Presidència el Directori.

a dit el general Primo de Rivera, a l'entrada, que no tenia notícies per a comunicar i que a Espanya regnava una pau octaviana.

Anem a veure si enllestim la qüestió de les pries als carbons i estalviem algunes quantes pessetes al Tresor.

A la sortida tornaré a posar-me en comunicació amb vostès, per si tinc noves notícies per a comunicar.

a acabat dient que havia rebut la visita d'alguns periodistes portuguesos i de persones que ostenten càrrecs oficials.

LES SUBSISTENCIES

El governador ha rebut noves denúncies de particulars contra comerciants desaprensius que burlen les disposicions de l'autoritat.

El duc de Tetuan ha disposat que pels inspectors de proveïments es comprovi si les denúncies tenen fonament. En aquest cas els comerciants de referència seran castigats amb tota severitat.

—A la secretaria de la Junta de Proveïments s'ha rebut paper de pagaments a l'Estat per valor de 3.000 pessetes, import de quatre multes imposades aquests dies a altres tants comerciants.

—Aquesta tarda s'ha constituït la Junta de Proveïments, sota la presidència del duc de Tetuan.

MANIFESTACIONS DEL SENYOR PRADERA

Sant Sebastià.—Al seu regrés a Madrid ha manifestat el senyor Pradera que estava compenetrat amb el Directori, el president del qual li ha encarregat la redacció de quatre ponències: una sobre organització d'Espanya per regions, respectant les històriques; una altra per a la constitució del nou Parlament; la tercera sobre constitució del Govern, i l'última sobre reforma judicial.

Ha afegit que segueix en relació amb el Directori i que esperava un avís del general Primo de Rivera per a marxar novament a Madrid.

(Segueix a Darreres informacions)

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica: MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1
Telèfons números... 4530 A. 4531 A. 4532 A.

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

GRAN BALNEARI VICHY CATALA

CALDES DE MALAVELLA (Provincia de Girona)

TEMPORADA: de 1.er de maig a 30 doctubre

Malalties de l'aparell digestiu. — Artritisme en les seves múltiples manifestacions. — Diabetes. — Glucosuria

Establiment de primer ordre, rodejat de frondosos parcs. Habitacions grans, còmodes i ventilades. Menjadors i cafè grandiosos. Salons espléndids i elegants per a festes i atraccions. Capella molt formosa. Llum elèctrica. Camp per a tennis i altres deports. Garatge. Telèfon408, Red de Girona.

ADMINISTRACIO: RAMBLA DE LES FLORS, 18, ENTRESOL

SUBSCRIPCIÓ PÚBLICA DE

13.300 Obligacions Municipals

de 500 pessetes cada una, al 6 per 100 d'interès anual, amb cupons trimestrals, LLIURES D'IMPOSTOS PRESENTS I FUTURS, amortitzables a la par en 33 anys, a partir de 1925.

CREADES PER

L'AJUNTAMENT DE MÀLAGA

amb la garantia especial del producte de la dècima sobre les contribucions urbana i industrial i la de diferents arbitris municipals.

La **Banca Marsans, S. A.,** adjudicatària de l'esmentat empréstit, amb el **Sindicat de Banquers de Barcelona, S. A.,** asseguradors ambdós d'aquesta operació, ofereixen aquestes 13.300 obligacions en subscripció pública, al canvi de

97 % o sia 485 pessetes per Obligació

demà, dia 26 de setembre de 1923 a títol irreductible

havent-se de satisfer a l'acte de la subscripció el total import dels títols subscrits.

La subscripció s'obrirà als principals Bancs i banquers de Màlaga, a la sucursal de la Banca Marsans, S. A., a Madrid, i a les següents entitats bancàries:

Societat Anònima Arnús-Garí — Banca Marsans, S. A.
Banc de Catalunya — Garriga Nogués Nebots, S. en C.
Soler i Torra Germans — Banc Urquijo Català
Fills de F. Màs Sardà
Jover i Companyia
Banca Tusquets, S. A.
Banc de Préstecs i Descomptes — Fills de Magí Valls
Nonell Germans — Nebots de Parasols i Companyia
Banca Mir, S. A. — Rosés i Companyia
CASSA DE LA SELVA: Bosch i Codolà. Jubert i Presas
GRANOLLERS: Banc de Granollers
REUS: Banc de Reus de Descomptes i Préstecs
RIPOLL: P. Suñer Ferrer
TARRAGONA: Banc Comercial de Tarragona
TERRASSA: Banc de Terrassa
TORTOSA: Banc de Tortosa
VALLS: Banc de Valls
VILANOVA I GELTRU: Banc de Vilanova

A Barcelona la subscripció ha estat intervinguda oficialment per la Junta Sindical del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa, per compte de l'Excm. Ajuntament de Màlaga i d'acord amb ço que està previst en aquest cas en els RR. DD. d'11 de maig de 1916 i 22 de maig de 1923.

Banc de Catalunya

Domicili social:
Rambla dels Estudis, 10. - Barcelona
Telèfons 561 i 562 A. - Apartat de Correus 568
Direcció telegràfica i telefònica: CATALONIABANK

COMPTES CORRENTS — COMPTES DE VALORS
CAIXA D'ESTALVIS — BANCA — BORSA — CUPONS — GIRS
CANVI DE MONEDES
DELEGACIO DEL BANC HIPOTECARI D'ESPANYA
SUBSCRIPCIONS A EMPRÉSTITS
DIPOSIT DE VALORS EN CUSTODIA
CAMBRA CUIRASSADA

AGENCIA núm. 1: Carrer Creu Coberta, 8 - Telèfon H. 667
AGENCIA núm. 2: » Sant Andreu, 146 - » S. M. 671
AGENCIA núm. 3: » Salmeron, 111 - » G. 184

SUCURSALS A GIRONA I LLEYDA

PER A COL·LEGIALS

Estoigs de netedat personal, colònies, quines, locions, sabons, pintes, esponges i tot el que un col·legial necessita per a polir-se

J. Uriach i C.ª - Bruch, 49

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 24 de setembre de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 763'4, 763'7, 763'8.

Termòmetre sec: 19'0, 21'8, 19'3.

Termòmetre humit: 15'8, 18'5, 16'3.

Humitat (centèsimes de saturació). 70, 72, 72.

Direcció del vent: E., SO., OSO.

Velocitat del vent en metres per segon: 2, 4, 4.

Estat del cel: Quasi tapat. Tapat. Nuvolós.

Classe de núvols: St.K., K.N., C.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 24'2; mínima, 17'1; mínima prop del sol: 00.0

Oscil·lació termomètrica: 7'1.

Temperatura mitja: 20'6.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 151 km.

Observacions particulars: No-cap.

El director, E. Alcobé

Al carrer de Balmes, davant del número 52, el noi Marian Murrià Rodríguez, de nou anys, fou atropellat per l'auto 4,825 B i li causà contusió toràcica amb connexió pulmonar, erosió al terç inferior de la cama dreta i hematome del crani, regió parietal occipital.

Vanos Cardús Portaferrissa, 10.

Al Parallel, davant del passeig de la Creu Coberta, l'auto 8,931 B atropellà un home que s'anomena Joaquim, de 75 anys, causant-li ferida contusa al front, escoriacions a la cara, mans i cames. L'auto fugí.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Al darrera de la Maquinista, en descarregar el seu carro carregat de terra, Jaume Fontcuberta Caballé, de 59 anys, fou trepitjat pel cavall i resultà amb ferides contuses a la cama, tormell i peu esquerre.

Essent a l'interior del temple de Santa Maria del Mar, va agafar una basca a Manuel Iglesias Pérez, de 60 anys.

JOIES VILANOVA Unió, 6.

Teresa Valldeperes, de 66 anys, al carrer de Coll i Vehí, en voler encendre uns encenalls de fusta, es causà cremades de primer i segon grau a la mà i avantbraç dret.

Ceretalleries J. Llorens, 8. Flors, 30

S'ha publicat la següent ordre de la Plaça:

«Els caps dels cossos, a mesura que es vagin incorporant els individus que frueixen llicència per malalts, cridats en virtut de l'ordre general del 19 del corrent ordenant llur presentació a l'Hospital Militar, sol·licitant directament del director del dit establiment el nou reconeixement mèdic previngut, el qual disposarà que es verifiqui el dit servei amb la major urgència».

— ALMENDROLINA BELLEZA Es la REINA de les CREMES. Rejuveneix, embelleix i conserva el cutis. No conté grasses. Inofensiva. Fi perfum. Venda en perfumeries.

Doumenge, en l'exprés, sortí cap a Madrid el general de divisió En Joan O'Donnell Vargas, duc de Tetuan i governador civil i militar de Madrid.

L'acomiadaren a l'estació de França el capità general accidental, N'Emili Barrera; el governador civil i militar En Carles de Lossada, els seus ajudants de Camp i algunes altres persones.

— Vins marca Clariana Xampanys, Licors. Rbla. Catalunya, 95

Relació dels objectes trobats i dipositats a la Majordomia municipal:

Una ombrella, color de violeta; una cartera de pell, color marró, contenint documents a nom de Josep Peña Fornas; un moneder de pell negre, contenint un mocador amb inicials, un bitllet del Banc d'Espanya, 1 metàllic; una cèdula personal a nom de Francesc Armengol Pañella; un fanal de llauna, que sembla per automòbil; documents a nom de Josep Mira Alonso; una medalla que sembla d'argent; un clauer amb dues claus i una clueta; un moneder petit, de pell color fosc, contenint dues clauetes lligades amb un tros de cordell, 1 cèntims; un rellotge pulsera de metall daurat; una gabardina, usada, de senyor; dues claus lligades amb un tros de cinta de cotó; un clauer amb quatre claus i dos «llavines»; un mocador de butxaca, i un moneder de pell, color marró, contenint metàllic, un mocador blanc, i altres objectes; una clau petita.

La qual cosa es fa saber en virtut del que disposa l'article 615 del Codi civil.

- AVÍS

Portes d'acer ondulat

Albert Santamaria. - Barcelona

Ronda Sant Antoni, 72

Telèfon 2116 A.

Arranjament de portes ondulades

Canvis molles panys, tubs de reforç, reforma façanes, etc.

Casos urgents telefonar taller

Telèfon 153 S. P.

La Societat Mèdico-Farmacèutica de Sant Cosme i Sant Damià, junt amb altres professionals d'aquesta ciutat, celebraran enguany la festa de llurs Sants Patrons a l'església del Sagrat Cor de Jesús del carrer de Casp, els dies 27 i 28 del corrent, amb els següents cultes

Dia 27, a les vuit del matí, hi haurà missa de Comunió general amb plàtica preparatòria que dirà el reverend doctor don Ramon Balcells i Masó, ecònom de la parròquia Major de Santa Anna

A les deu, Ofici solemne per la capella de música que dirigeix el mestre Mas i Serracant. Predicarà sobre les glòries dels Sants Cosme i Damià el reverend P. Antoni Massana, S. J.

Dia 28, totes les misses que es diran a l'altar major i al de Sant Ignasi de l'esmentada església, seran en sufragi dels socis doctors don Josep Blanc i Benet, don Ramon Noguera, don Fidel Raurich i altres comprofessors que hagin mort durant el darrer curs.

- Bateries completes de cuina diferentes composicions en alumini extra a preus de fàbrica. Llorens Germans, Rbla. Flors, 30

Amb l'exprés de luxe de les 7'25 d'aquest vespre hauran arribat a l'hora de publicar-se les presents ratlles, els socis del Club Alpí Francès, que acaben de prendre part al Congrés del Pireneus, els darrers actes del qual es desenrotllaran a la nostra ciutat.

A les deu de la nit, al local del Centre Excursionista de Catalunya, es farà una recepció dels congressistes, els quals marxaran demà cap a Montserrat, i dijous visitaran la nostra ciutat, donant-los al vespre un sopar de comiat al Tibidabo.

Recomanem a tots els socis del Centre i als excursionistes en general l'assistència a aquests actes.

A la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Barcelona correspon presidir les operacions en qualitat de directors de torn: A la Caixa i Mont de Pietat (Central), senyor marquès d'Alòs; A la Sucursal número 1 (Padró), senyor vescomte de Forgas; a la Sucursal número 2 (Sant Pere), senyor don Carles Sanllehy; a la Sucursal número 3 (Gràcia), senyor baró d'Albi; a la Sucursal número 4 (Sant Martí), senyor don Pius de Valls, i a la Sucursal número 5 (Sans), senyor don Josep Maria Malet.

L'apertura de curs de l'«Aliança Francesa» s'efectuarà dilluns pròxim, primer d'octubre, sota la presidència del senyor cònsol general de França, a les classes de l'Institut General i Tècnic, (plaça de la Universitat), a les set de la tarda per les senyoretes i a dos quarts de nou per als senyors.

Els alumnes d'ambdós sexes matriculats en les diverses seccions de Barcelona i Gràcia queden especialment invitats a presencial l'acte.

Es participa a les senyoretes que, a causa de les circumstàncies no pogueren passar els exàmens del diploma el 8 de juliol, tindrà lloc una nova sessió diumenge, dia 7 d'octubre, a les nou del matí, en el domicili social, carrer de Pelayo, número, 1.

Per moure un gran escàndol a l'administració de Loteries de la Plaça Nova, una dona de 30 anys que tenia pertorbades les facultats mentals, fou agafada, lligada i portada en un cotxe al dispensari de Casa de la Ciutat.

Al carrer d'Urgell, davant de la direcció dels Encants, Roser Estan Castelló, de 56 anys, i Concepció Muria Sans, de 29 anys, es barallaren escandalosament.

Josep Pérez Izquierdo, de 40 anys, es causà una forta cremada al braç al caure-li una cassola de pasta que bullia per a posar-la a l'empalme dels cables elèctrics.

En tractar de carregar un sac de sosa a un camió al moll del Rebaix, Francesc Coll Sirera, de 54 anys, es causà una ferida a un dit de la mà dreta.

El noi Lluís Wates Mir, de 14 anys, rebé un cop de pedra que li tirà un altre noi que no coneix i li causà una contusió al coll.

Al carrer de Pere IV toparen dos autos.

Carme Gascon Domínguez, de 25 anys, i Teresa Vila Giralt, de 28 anys, que ocupaven un dels vehicles, resultaren, la primera amb equimosis a l'ull dret, i la segona erosió a la cama dreta i dit pòlzer de la mà dreta.

Necrològica

A la barriada del Poble Nou ha mort a la tendra edat de tres anys el nen Antoni Daunas Murt

Acompanyem la seva família en la pena que està passant, especialment al pare el company N'Emili i l'avi el patrici N'Antoni Daunas.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

A la Presidència han facilitat la següent nota:

«Despatx oficial de Guerra:

Alt Comissari de Tetuan estant comunica co que segueix a les deu de la nit del dia 23:

Zona occidental. — Sense novetat.

Zona oriental. — A dos quarts de dues d'aquesta tarda el comandant general de Melilla imposà la Medalla Militar a l'aeròdrom de Janima als capitans aviadors Rajon Franco, Eduard Gonzàlez Gallano, Joaquim Golda i capità d'infanteria Joan Arnaz Muñoz.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:

Reial ordre del Directori declarant cessants els funcionaris del departament del ministre del Treball, Comerç i Indústria que s'esmenten.

Reial ordre de Guerra circular, disposant que s'anunciï a concurs entre paisans majors de 18 anys d'edat, i reclutes de quota del contingent actual per a cobrir quinze places d'individus que acollint-se als beneficis del voluntariat d'un any, aspirin a ésser oficials de complement del cos jurídic militar.

Del Treball i Indústria. — Reial ordre retirant la qualificació definitiva sol·licitada per a cases de la seva propietat per don Bartomeu Mas Palmer, de Palma de Mallorca.

VICTIMES DEL TOREIG

Madrid, 24, 4'15 tarda

Ahir, a la plaça de braus de Madrid, el torejador Lluís Freg fou enganxat, i estant a terra, el brau li clavà diverses vegades la banya.

A la infermeria facilitaren el següent pronòstic:

Lluís Freg sofreix una ferida a la regió toràcica lateral esquerra, que interessa el pla superficial, fractura de les costelles quarta i cinquena, amb destrosses a la pleura, penetrant en el tòrax; una altra ferida situada al terç superior de la cara interna de la cuixa esquerra, de dotze centímetres de profunditat, que li interessa la pell, teixit cel·lular i aponeurosi del pla muscular, pronòstic molt greu.»

En entrar a la infermeria Lluis Freg, ell mateix es va treure la roba, estirant-se al dit d'operacions.

Aleshores es desmaià.

Li practicaren delicada cura, la qual durà una hora, cloroformitzant-lo.

Després es va quedar abatudíssim, essent necessari aplicar-li injeccions de cafeïna i sèrum anti-tetànic.

Es va parlar d'administrar-li els sagraments, però el doctor Segovia declarà que no considerava el ferit en perill imminent, puix confiava molt salvar-lo per la forta naturalesa de Freg.

Amb grans precaucions fou traslladat a les nou de la nit en una llitera al sanatori del doctor Milano.

Durant la nit l'han vetllat els seus germans i la seva quadrilla.

Ha passat la nit intranquil, amb 39 graus de febre.

Avui li ha estat aixecat l'apòsit, practicant-li una nova cura.

Les impressions són molt pessimistes.

—A la plaça de Tetuàn l'espasa Josep Escudero, sofrí una banyada a la regió inguinal, amb sortida de l'epiplon; pronòstic greu.

Fou traslladat en una llitera a l'hospital de la Princesa.

—A Jaén, a conseqüència d'una banyada rebuda el dia 16 d'agost proppassat, morí ahir el noviller Antoni Prostigo «El Señorito».

DECRETS DE PERSONAL

La «Gaceta» d'ahir publicà les següents disposicions:

Decret del Directori concedint, en l'acte de lliur jubilació, honors de cap superior d'administració civil lliure de despeses a don Santiago Laiglesia, cap de secció de segona classe del cos de Telègrafs, i a don Emili Espino, i don Roderic Madrid, caps de secció de tercera classe de l'esmentat cos.

Un altre admetent la dimissió del càrrec de director general d'Estadística a don Antoni Mompeón Motos.

Un altre admetent la dimissió del càrrec de delegat regi de Pòsits a don Josep Martínez de Velasco.

Un altre admetent la dimissió del càrrec de comissari general d'Assegurances a don Miquel Nuñez Bragado.

Reial ordre disposant la supressió del Centre tècnic creat en el ministeri de Finances per Reial ordre de 4 d'octubre de 1922, i que cessi el personal que l'integra.

LES SUBSISTENCIES A MADRID

Madrid, 24, 8'30 nit

El governador ha imposat multes de 100 pessetes, aquest matí, a diversos industrials.

—L'Associació de veins de Madrid ha lliurat al governador diversos panets mancats de pes i sense segell de fabricació.

El duc de Tetuàn ha donat compte del cas a l'alcalde, senyor Nicolí, el qual ha esbrinat la procedència dels dits panets, multant amb 50 pessetes cada flequer.

—En atenció a la denúncia formulada per un diari del matí, que alguns magatzemistes de sucre, patates i ous, per no haver de declarar el que tenien amagatzemat feien les facturacions cap a Vallecas, el governador duc de Tetuàn ha ordenat a totes les companyies de ferrocarrils que no admetin facturacions d'aquests articles a Madrid ni en cap de les estacions de la província per a fora d'aquesta, i que les que ja estiguin fetes siguin anul·lades, i les que es trobin en ruta siguin reintegrades a l'estació on hagin estat facturades.

També ha ordenat el governador que de tots els pobles de la província trametin cada dia relació de les existències d'aquests articles

NEGOCIAT DE RECLAMACIONS

A la Inspecció de guàrdia de la Direcció d'Ordre públic, ha quedat installat el Negociat de reclamacions.

VISTA D'UNA CAUSA

El propvinent dijous es veurà en el Consell Suprem de Guerra i Marina en última instància, la causa instruïda, vista i fallada per un Consell de guerra a Melilla contra el comandant senyor Llamas, per la seva actuació durant els successos que en juliol de 1921 es desenrotllaren a la zona occidental del nostre protectorat, motivant l'ensorrament d'aquella Comandància.

El comandant senyor Llamas comandava en l'època dels successos un grup de forces regulars indígenes.

L'esmentada causa ha estat remesa al Tribunal Suprem militar per haver dissentit de la sentència imposada pel Consell de guerre l'auditor i el comandant general de Melilla.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

NOTA BURSATIL

Els fons públics es presenten oferts, baixant la partida de l'Interior 15 cèntims, en tancar a 71'10.

L'Exterior i els Amortitzables també baixen cotització.

Els Tresors estan ben disposats.

Molt animat el grup de Ferrocarrils, presentant més bon aspecte. Els Nords pugen 6 enters, i els Alacants 4, tancant a 314 i 312, al comptat. Al grup lliure ultimen a 315 i 313'50 a fi de mes.

Estan ofertes les Sucreres preferents i els Tramvies, que baixen 2'75 i 5 per 100 respectivament.

Al grup de moneda estrangera es determina forta baixa en lliures i dòlars, que baixen 1'27 enters i 38'5 cèntims, respectivament, i tanquen a 32'27 i 705. Pel contrari, els francs pugen 45 cèntims, quedant a 44'10.

EL CONSELL D'ESTAT

Avui s'ha reunit el ple del Consell d'Estat, per a examinar diversos assumptes pendents.

Estant reunit el Consell d'Estat, s'ha presentat el general Primo de Rivera, el qual ha pronunciat unes paraules per a sol·licitar del dit cos consultiu que continués complint la missió que li fou confiada.

El senyor Cortezo li ha contestat, en nom dels consellers, dient que seguiran, com fins avui, intervenint en tots aquells assumptes en els quals per la llei hagin d'intervenir, i en general, tot el que sigui obra en benefici d'Espanya.

VISITES

El president del Directori ha fet les visites de protocol al Consell d'Estat, Tribunal Suprem de Justicia, Consell Suprem de Guerra i Marina i Estat Major Central de l'Exèrcit.

ACORD REFUSAT

A la sessió que ha celebrat avui la Junta d'Associats de Madrid ha estat rebutjat l'acord que va pendre l'Ajuntament per al concurs de construcció i installació d'una fàbrica de farines a quatre per a l'elaboració de pa

MILLORA

El coronel del regiment de Vergara, senyor Nouvilas, l'estat de salut del qual ha inspirat aquests dies seriosos temors, es troba molt millorat de la greu bronco-neumonia que sofreix.

REORGANITZACIO DE L'EXERCIT

Madrid, 24, 10'30 nit

Es diu que el Directori militar ha encarregat a l'Estat Major Central que en el termini de 20 o 25 dies redacti un informe referent a la reorganització de l'Exèrcit acoblada a les noves plantilles.

ELS EMPLEATS DE LES CAMBRES

El president del Directori militar ha sol·licitat de totes dues Cambres legislatives la cessació, als departaments ministerials d'alguns funcionaris de categoria administrativa inferior, que sense minvar el servei de les dites Cambres i per raó de no funcionar, podrien destinar-se als departaments ministerials per a omplir els fins de necessitat que creu haver-se observat.

ENTERRAMENT

Procedents de Burgos, han arribat aquest matí a Madrid, per a ésser traslladades a la sacramental de Sant Llorenç, les despulles del dissortat doctor Pagès, mort a conseqüència d'un accident d'automòbil.

El dol ha estat nombrosíssim.

ROBATORI

Al carrer de Chinchana, 5, on està installada l'Ambaixada dels Estats Units, penetraren lladres, emportant-se robes i objectes per valor de 1.000 pessetes.

Descobrí el robatori un ordenança de la dita Ambaixada, el qual en donà coneixement al secretari, qui denuncià el fet a les autoritats.

ESPANYA I LUXEMBURG

Per canvi de notes entre el ministre de S. M. en el Gran Ducat de Luxemburg i el ministre de Negocis Estrangers del dit país, ha quedat convinguda la supressió del visat de passaports dels súbdits espanyols que és dirigeixen a Luxemburg i dels luxemburguesos que es dirigeixen a Espanya.

ELS LLOGUERS

El cap encarregat dels despatx del departament de Gràcia i Justicia, senyor Cadalso, ha manifestat que s'ocupa amb tot interès de l'estudi del problema dels lloguers, per tal de proposar al Directori, com més aviat millor, la resolució d'aquest interessant assumpte.

CONSELLER D'ESTAT INTERI

Trobant-se vacant per defunció del vescomte de Matamala el càrrec de conseller permanent d'Estat amb destinació a la Secció de Finances, Foment, Instrucció Pública i Treball, i amb l'objecte que no sofreixin retrassos els assumptes pendents, s'ha disposat de Reial ordre que s'encarregui amb caràcter interí del despatx de la dita Secció, formant part en tal concepte de la Comissió permanent, així com també del ple, el secretari general d'aquest alt Cos, don Carles Gonzàlez Rothwos.

SUCRE

El governador fa saber, mitjançant la premsa, que una casa li ha ofert 2.000 sacs de sucre blanquilla

Els magatzemistes que en vulguin adquirir, poden dirigir llurs peticions a la Secretaria de Proveïments

UNA ENQUESTA

Els socialistes reprodueixen el resultat de l'enquesta que obrí el «Diario Español», de La Havana entre els seus llegidors sobre qui havia d'ésser l'home públic més capacitat per a resoldre els problemes d'Espanya.

El resultat és el següent:

Besteiro, 15.647 vots; Melquiades, 13.366; Maura, 3.630; Pau Iglesias, 1.251; Alhucemas 967; Pestaña, 732; Vàzquez Mella, 646; Alba, 478; Cierva, 477; Lerroux, 378; Cambó, 312; Ossorio i Gallardo, 264; Sànchez Guerra, 261; Romanones, 217; Alcalà Zamora, 187. Total: 38.803 vots.

LA REUNIO DEL DIRECTORI

A les vuit de la nit ha terminat la reunió del Directori Militar, manifestant el general Mayendia que s'havia dedicat a una tasca de preparació.

Després, el general Vallespinosa ha dit que a la reunió s'havia aprovat el reglament per al règim interior i funcionament del Directori.

El general Primo de Rivera, a l'abandonar, a les nou de la nit, la presidència ha manifestat als periodistes que la reunió no havia tingut importància.

Hem aprovat definitivament — ha afegit — el reglament del règim interior, nostre que no coneixia encara el marquès de Magaz.

Hem estudiat alguns punts de la llei de reclutament i alguns altres de caràcter militar que pensem modificar.

On més ens hem detingut ha estat en l'estudi de les primes als carbons, perquè ens trobem amb l'apremi que ens demanen els crèdits vençuts segons la Llei de Subsistències.

I res més, sinó que he rebut les visites de l'ambaixador d'Espanya a Berlín, del duc del Infantado, de l'encarregat de negocis a Berna, del ministre de Xile del general Marvà, del magistrat senyor Prat, del senyor Fanjul, aquest en representació d'una comissió de subalterns de l'Estat, del senyor Pérez Bueno, de l'Oficial Major del Congrés, senyor Gamoneda, i del ministre de Portugal, que ha vingut a pendre comiat, puix marxa al seu país per assistir a la presa de possessió del president de la República portuguesa.

L'INSTITUT DE PREVISIO

El general Marvà, acompanyat d'una comissió de delegats de les Caixes col·laboradores de Catalunya, Biscaia, Aragó, Balears, Extremadura, Andalusia i Galicia, ha visitat el general Primo de Rivera.

Ha dit el general Marvà que la visita havia estat per a donar compte al president del Directori de l'atuació realitzada i orientacions de l'Institut de Previsió.

TELEGRAMA DEL SR. ALBA

El senyor Alba ha enviat a alguns periòdics el següent telegrama:

«Brusselles, 21, a les onze de la nit.— Amb immensa sorpresa llegeixo l'«A B C» de dimarts. Es completament fals que jo hagi dirigit cap telegrama al general president. Quant a l'automòbil oficial el vaig abandonar, segons el meu costum, en presentar la dimissió. No n'he sabut res més, ja que jo vaig sortir de Sant Sebastià, com tota la premsa publicà, amb el meu particular. Apello a sa cavallerositat i la dels periòdics tots perquè publiquin aquest telegrama. Gràcies. — Alba.»

ELS ABOLICIONISTES

La Societat Espanyola d'Abolicionisme exposició al Directori Militar una exposició en la qual, entre altres coses, demana la supressió del reglament actual de la prostitució, una major educació sexual per a tots, una més eficaç protecció per al treball de la dona, un major respecte als seus drets i un equiparament en sos delictes amb els de l'home.

Demanen també que al costat de l'article del Codi Penal que parla de lesions produïdes per arma de foc o blanca cal afegir un altre que citi el contagi, conscient de vegades, imprudent altres, de malalties infeccioses, evitables de tot aquell que tingui una sana moral.

EL DESPATX DELS ASSUMPTES D'HISENDA

Suprimit el càrrec de sots-secretari de Finances i essent realment extraordinari el nombre d'expedients i acords que s'acumulen, destorbant la marxa normal dels serveis, s'ha disposat de Reial ordre que en harmonia amb el que prescriu la Reial ordre de 3 de setembre de 1921 continuï l'oficial major del dit ministeri encarregat del despatx i firma de tràmit que corresponia a aquell, en els quals venia actuant per substitució reglamentària.

CESSANTIES

Madrid, 25, 12'30, matinada.

Pel ministeri de Gràcia i Justicia han estat declarats cessants 50 oficials amb caràcter interí, del Cos de Presons.

LA DELEGACIO DE PONTS

El senyor Martínez de Velasco, delegat regi de Pòsits dimissionari, ha fet remesa de la Delegació amb totes les formalitats, al funcionari encarregat d'aquell càrrec pel Directori.

DE GRACIA I JUSTICIA

Tots els empleats que prestaven servei amb caràcter d'agregats a la Sots-secretaria de Gràcia i Justicia i a la Direcció dels Registres, s'han reintegrat a llurs destinacions respectives.

Al ministeri de Gràcia i Justicia s'han rebut comunicacions dels presidents de les Audiències donant compte que tots els funcionaris judicials es troben exercint llurs respectius càrrecs.

EL PARTIT SOCIAL POPULAR

El propvinent diumenge, es reunirà el Directori del Partit Social Popular, a Calatayud.

La reunió se celebra a Calatayud, per ésser el lloc de convergència de diverses línies i facilitar així la concurrència dels vocals que resideixen a les regions.

Desperta expectació l'acte, perquè s'espera que, en acabar, es faran declaracions sobre la línia de conducta que ha de seguir l'agrupació davant del moment polític.

DESPATX—VISITES

Aquest matí han despatxat amb el marquès d'Estella els encarregats dels departaments d'Instrucció i Gràcia i Justicia.

L'ha visitat don Carles Prast, president de la Cambra de Comerç, i l'han complimentat el general Borbón i Castellví, el tinent coronel senyor Crespo i el senyor Ortega Morejón.

PARTIT DE FUTBOL

Bilbao. — Al camp de Sant Mamés ha estat inaugurada la temporada amb un encontre entre l'Atlètic de Bilbao i el Reial de Sant Sebastià.

Han guanyat els bilbains per 3 a 2.

NOTES DE TETUAN

Tetuàn. — Ha estat desmentida oficialment la noticia que publica un periòdic de Madrid que fou atacat el comboi de Tafarut.

L'esdevingut és que dos cantiners espanyols, que seguien el comboi, foren atacats i morts, però quan ja el comboi havia passat.

El general Aizpuru arribà a les quatre de la tarda, en tren especial, procedent de Ceuta, acompanyat dels seus ajudants, el seu fill i el seu secretari particular.

Es traslladà a la Residència, prenent seient a la sala del tron, desfilant per davant seu el Gran Visir amb el Maghzem, moros notables, element civil, corporacions i entitats.

Totes les cases lluïen domassos.

L'opinió creu que el general escometrà grans reformes, les quals són esperades amb impaciència.

Terminada la recepció, el general Aizpuru marxà al palau del Jalifa.

Aquest pronuncià un sentit discurs de salutació, qualificant de bran cabdill el general.

Aizpuru li contestà trametent la salutació del Rei i del Directori al Jalifa i al poble moro.

CONSELL DE GUERRA A SARAGOSSA

Saragossa. — Al castell de l'Alfajeria es reuní el Consell de guerra per a jutjar a Josep Martínez Halcon, atracador que robà l'import dels jornals a l'empleat d'una fàbrica de calçat.

Presidí el Consell el coronel del novè regiment d'artilleria senyor Bordoy, i actuaren com a fiscal l'auditor don Lluís Cortés i de defensor el capità d'artilleria senyor Garcia.

El processat assistí a la vista donant prova d'absoluta tranquil·litat.

Llegides les actuacions, declararen els atracats i els testimonis, tots els quals afirmaren reconèixer en l'acusat l'autor de l'atracament.

La prova testifical fou concloent.

Se suspèn el judici perquè el fiscal

i el defensor ordenessin les seves notes, i reprès el Consell, ja de matinada, el fiscal pronuncià un breu informe demanant que s'imposés al processat 10 anys de presidi pel delicte de robatori, 6 per haver desarmat un guàrdia i 1 per ús indegut d'armes.

El defensor demanà l'absolució fonamentant-se que l'acusat delinquí confiat en la impunitat en que queden aquesta classe de delictes.

El president va suspendre el Consell i aquest es retirà a deliberar.

La sentència, que ha estat ja aprovada pel capità general, condemna a Josep Martínez Halcón a 17 anys de presó i indemnització de mil pessetes.

El procés segueix obert contra els restants atracadors per a jutjar-los quan siguin detinguts.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — A l'Aeròdrom de Nador s'ha celebrat una missa en memòria dels aviadors morts durant el mes d'agost.

Presidí el cap de les forces d'aviació tinent coronel Kindelan. Hi eren tots els oficials de les esquadretes i soldats afectes a aquesta base aèria.

— Ahir es celebrà per primera vegada al Zoco del Midar el mercat, que estigué molt concorregut.

— Ahir es celebrà un important comboi a Izumar protegit pel batalló d'Asia. Els rebels hostilitzaren les forces quan tornaven a Dar Quebdani, resultant ferits els artillers Daniel Giménez i Emateri Martínez.

— S'han rebut noticies del camp rebel que acusen una nova i important concentració de harquenys per atacar les nostres posicions.

— L'inspector general de Sanitat, senyor Mestre, ha passat el dia a Dar Quebdani acompanyat dels metges de Sanitat.

— El personal tècnic que marxà a Gibraltar, es troba de tornada, ocupat novament en els treballs de salvament de l'«España».

Es diu ara que es posaran en acció importants elements, entre ells una potent grua que existeix al port del Ferrol amb la qual es desmuntaran les torres per alleugerir de pes el vaixell.

Amb tot, la impressió és pessimista.

L'ALT COMISSARI I EL JALIFA

Tetuan. — Text dels discursos canviats entre l'Alt Comissari i el Jalifa:

El del general Alzpuru:

Altesa: Nomenat Alt Comissari cap de l'exèrcit i de les tropes que brillantment lluiten per l'imperi de la tranquil·litat i l'ordre i pel manteniment del poder de vostra excelsa persona, per l'honor de l'exèrcit i el relleu de les armes, m'és grat transmetre-us la cordial salutació del meu august sobirà, i em plau comunicar-vos també la del Directori encarregat de la governació d'Espanya.

En son nom vos expresso la seguretat de dedicar atenció especial als assumptes de la zona, decidit a procedir amb activitat i energia a restablir la pau de manera sòlida, fort amb els rebels, magnànim amb els lleials que ens presten acatament.

El programa reflecteix la voluntat unànim d'Espanya, que mereixerà l'aprovació de S. M. i el Maghzen, amb la feliç col·laboració del qual compto confiadament que haurem de realitzar estricta justicia per a tots sense distinció de races ni religió, ni ordre ni categoria.

El Jalifa contestà:

No trec frases i paraules amb que extemporitzar l'entusiasme que produí vostre nomenament per a l'elevat càrrec d'Alt Comissari de la zona de protectorat i general en cap dels exèrcits.

Els soldats donen proves d'heroisme i abnegació defensant la causa que els ha estat encomanada, continuant les glòries de la història, inspirat en aquelles virtuts, en l'esperit exceis dels seus heroics venemats, els fets dels quals són els millors propagadors de llur bondat.

Amb tan altes i nobles penyores, ha tingut sempre bé la zona, per l'engrandiment de la qual tant es desvetllaren.

Déu li ho premii amb la salut i el triomf.

Per la meva part i amb la més sentida expressió, us dono la benvinguda i us felicito pel nomenament, fent extensiva la felicitació al Rei i al Directori militar a les mans del qual colloca el destí la direcció del govern, seguir que dirigirà les mirades amb els major interès a tot el que es refereix a la zona.

Prego al Totpoderós que us guiï pel camí del bé, i us inspiri per a obtenir el triomf.

Em plauen extraordinariament els propòsits del Govern espanyol, i compteu amb la meva ajuda i coo-boració fidel del Maghzen, amb la lleialtat dels bons musulmans que saben que Espanya realitza la missió tutelar confirmant la magnanimitat que haveu demostrat amb la brillant història de colonitzadors en l'imperi.

Déu guardi votsra labor. Us desitjo l'èxit.

DE MELILLA

Melilla. — El comandant general ha visitat els tallers que té el Centre Electro-Tècnic en aquesta plaça dirigit pel comandant d'enginyers senyor Fernández Villur.

El general Marzo elogià la forma com es realitzen els serveis.

Ha marxat a Màlaga a bord del «Villamil» el capità de corbeta, ajudant del rei, senyor Rodríguez Pascual.

Aviat marxarà a la península el coronel senyor Núñez de Prado.

En tot el campament continua aplicant-se la vacuna antipestosa.

EL «PRESIDENTE SARMIENTO»

Càdiz. — Procedent de Lisboa ha arribat la fragata de guerra argentina «Presidente Sarmiento».

Canvià amb la plaça les salutacions d'ordenança.

Es preparen algunes diversions en honor dels marins argentins.

AL TREBALL

Bilbao. — Avui ,responent a la crida dels patrons, els obrers han entrat al treball a la zona de Sant Salvador de la Vall.

Es creu que aviat entraran tots.

DE VALENCIA

València. — S'ha encarregat del Govern civil el governador militar, general don Balbí Gil, qui ha designat secretari el seu ajudant.

El general Revilla que exercia interinament el govern civil ha cessat en el càrrec encarregant-se novament de la comandància general d'artilleria de la regió.

«ABERRI»

Bilbao. — Al matí d'ahir es presentaren a la casa del periodic «Aberri», òrgan de la Joventut Nacionalista, «Pàtria», el comissari i diversos agents de policia incautant-se de l'edició del periodic i detenint tots els redactors.

El director es troba ja a la presó fa alguns dies.

En virtut d'ordres emanades del jutjat militar ha estat detingut i empresonat l'ex-regidor comunista Perezagua.

La policia practica nombrosos registres i recollida d'armes.

CAMPANYA MORALITZADORA

Alacant.—El governador militar ha iniciat la campanya de moralitat prohibint que als cabarets alternin les cambreres amb el públic.

Almeria. — El governador ha dirigit una nova visita a l'hospital, quedant satisfet de l'organització dels serveis.

SUSPENSIO

Corunya. — Per reproduir un article d'«El Liberal», de Madrid, signat per Joan Guixé i titulat «Les dues conductes», l'autoritat militar ha suspès la publicació del periodic local «Elorzan».

ACCIDENT AUTOMOBILISTA

Vigo. — En la carretera de Cabral s'estimbà un auto de viatgers procedent de Puentearcas.

Quedà destroçat. Resultà ferit de gravetat el viatger Edelmir Villa. La resta illesos.

LES FLEQUES DEL FERROL

Ferrol. — Ahir començà al Ferrol el treball intensiu a les fleques disposat per l'inspector del treball.

CARRERA CICLISTA

Santander. — S'ha celebrat la segona etapa de la carrera ciclista Valladolid - Santander.

Arribà primer a Reinosa el francès Cancelonbe.

L'arribada a Santander, final de la carrera, arribà primer també el francès abans dit, que féu la carrera en nou hores, un minut i quaranta set segons.

PREVARICACIO

Sòria. — Com a pressumpte autor d'un delicte de prevaricació ha estat detingut l'inspector de subsistències don Jesús Antelo, el qual va rebre dos bitllets de cinquanta pessetes contrasenyats que havia exigit a un industrial de Sant Esteve de Gorman.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Comunicat oficial de Guerra:

«L'Alt Comissari, des de Tetuan, comunica el següent:

El dia d'ahir es dissolgueren pel foc de l'artilleria grups enemics que es dedicaven a treballs de fortificació davant de les posicions Principal i Dar-Mizian.

En el sector de Quebdani es realitza una marxa tactica i es portà comboi a les posicions d'Axdir de Azuz.

Sense més novetat».

ELS TRANSPORTS D'ADOBS

A la Presidència s'ha facilitat aquesta nit la següent nota de Foment:

«Per satisfer, tant com sigui possible, les peticions i queixes que es formulen amb motiu dels transports d'adobs, el delegat regi de transports per ferrocarril ha reunit aquest matí als representants de les companyies del Nord, Migdia i Andalusos, acordant:

Primer. — Que com a regla general en les estacions que serveixin centres productors es destini a transport d'adobs fins el 75 del material buid que en les mateixes es disposi.

Segon. — Que per les empreses es donin a les seves gents les ordres que siguin indispensables per a fer arribar a les mateixes estacions material buit en altres detingut de l'apropiat per al transport que es tracta, sense perjudici del tràfec d'articles dels destinats írectament al consum de primera necessitat.

Tercer. — Que igualment les empreses disposin el necessari perquè en els recorreguts dels vagons carregats d'adobs s'inverteixi el menor temps que les circumstàncies en cada cas permetin dintre de la normal explotació, acurtant-se també en el que sigui possible les detencions en les estacions d'empalme.

CONDEMNA

Una nota facilitada a Guerra, diu:

El capità general de la cinquena regió comunica des de Saragossa, amb data 23 el següent:

«Fallo Consell de guerra judici sumarissim del qual vaig donar coneixement a V. E. en telegrama del 22 de l'actual, es condemna a Josep Martínez Halcon a 10 anys de presidi major per robatori, 6 anys de presó correccional per atemptat a agent de l'autoritat, i un any per tinença d'arma. Referent a l'altre processat, Juli Morales, continua la causa per tramitació ordinaria, i els altres detinguts són posats en llibertat.»

CRIM

A la Plaça d'Anton Martín, aquesta nit, un agent de Marina ha mort la seva promesa de tres trets.

Després, l'homicida s'ha ferit amb un ganivet al coll.

Està molt greu.

PROCESSAMENTS

Sevilla. — El jutge del districte de la Magdalena ha dictat aute de procesament i presó sense fiança contra el propietari de la casa del carrer de Gravina, número 10, Antoni Paradas, per fer objecte de coaccions als llogaters per a obligar-los a desallotjar-la.

També ha estat dictat aute de procesament contra el propietari de la casa núm. 2 del carrer de Pimienta, anomenat Joan Alvarez, el qual, allegant que la necessitava per a habitar-la, va pretendre fer marxar diversos veins.

Les festes de la Mercè

EL «ROSARI»

Ahir a la tarda sortí del Santuari de la Mercè, recorrent diversos carrers de la parròquia, la processó del Rosari. Fou presenciada arreu per una gran gentada. Molt abans de l'hora assenyalada per a la sortida, la plaça de la Mercè era atapeïda de públic.

A dos quarts de cinc s'obriren les portes del temple començant a sortir la comitiva que obrien guàrdies municipals de cavall, seguint la creu parroquial i els penons de la Basílica.

Els misteris del sant Rosari eren acompanyats per aplecs de devotes i devots i al darrera d'aquesta llarga comitiva hi anaven els emblemes de la Lletania Laureana, tancant el pas representatiu de l'aparició de la Verge als fundadors de l'ordre de la Mercè. En sortir aquest, el públic aplaudí xardorosament i la Banda de Veterans interpretà una marxa.

La Schola Cantorum i l'Escolania de la Parròquia començaren el Sant Rosari que el públic seguí devotament.

Davant de les autoritats hi havia les insignies de la Basílica, la clerècia parroquial i representacions de diverses ordres religioses presidides pels rectors d'Hostafranchs, Sant Joan, Sant Pere, Santa Madrona, Sant Just i altres.

La presidència era composta per la Junta d'Obra, Ecònom doctor Baroué, don Narcís Pla i Deniel, capità de corbeta senyor Pinedo, pel comandant de Marina; capità senyor Pujol, per la Creu Roja; regidor senyor Viza, per l'alcalde; senyor Vidal, pel governador; coronel senyor Pérez López, pel capità general, i canonge doctor Boada, pel senyor Bisbe.

Les campanes de la Mercè replicaren a la sortida i a l'entrada de la processó al temple.

NOVENA EN HONOR DE LA VERGE

Ahir a la tarda començà a l'església del Bonsuccés la Novena a la patrona de Barcelona, cantant-se el Trisagi Marià, els Goigs i diversos motets clàssics, havent-hi sermó. El temple era atapeït de fidels.

Obituari

ENTERRAMENTS.

El nen Antoni Daunas i Murt. Demà, a les deu. Casa mortuòria, Passeig del Triomf, 33.

FUNERALS

En Josep Terradellas i Camps. Morí el dia 21 d'agost. Demà, a les deu, als Dominics.

En Lluis Suriñach i Suriñach. Morí el dia 20 d'agost. Demà, a dos quarts d'onze, als Carmelites.

En Josep de Cabo García. Morí el dia 17 d'agost. Demà, de deu a dotze, misses a la Catedral.

En Joan Figueras i Cabus. Morí el dia 9 dels corrents. Demà, a les deu, a la Bonanova.

Na Maria Barella i Tomàs de Balil. Morí el dia 11 dels corrents. Demà, a les deu, a l'església de la Casa de Caritat.

Na Maria Llompart, vídua de Brazis. Morí el dia 22 del corrent. Demà, misses a Sant Vicens de Paül.

Vida religiosa

Avui: Sants Cleofàs i Hercula, màrtirs, i Santa Aurèlia, verge. — **Demà:** Sant Ciprià, màrtir; Eusebi, papa, i Santa Justina.

Quaranta hores: Demà, a la Reial Capella del Palau. Hores d'exposició: De dos quarts de nou del matí a dos quarts de set de la tarda.

La missa de demà: Tercer dia de la infraoctava, color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de les Gràcies, a Sant Pere.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Pasqual Bailón (a l'església parroquial de Sant Josep de Gràcia). — Demà, Torn del Santíssim Corpus Christi.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de la Nativitat del Senyor, a la seva capella Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de Jesús Salvador, a la mateixa capella.

Evangeli del diumenge XIX després de Pentecostés. — (Sant Mateu, XXII, 1—14). En aquell temps: Jesús parlava als prínceps dels sacerdots i al Fariseus amb paràboles, dient: El regne dels cels és semblant a un rei que celebrà la boda del seu fill, i envià als seus servents a cridar els convidats a les noces, i no volgueren anar-hi. Altra vegada envià nous criats amb aquesta ordre: Digueu als convidats: Veu's aquí que tinc preparat el meu convit, són ja morts els braus i animals engreixats, i tot està a punt: veniu a les noces. — Mes ells no en feren cas i se n'anaren l'un a la seva granja i l'altre al seu negoci. I els restants prengueren els seus criats i després d'haver-los omplert d'ultratges els mataren. Quan el rei ho va saber, s'enutjà; i enviant els seus exèrcits exterminà aquells homicides i cremà llur ciutat. Aleshores digué als seus servents: Les noces estan certament preparades, mes els qui havien estat convidats, no en foren dignes. Aneu, doncs, a les sortides dels camins, i tots els qui trobareu, crideu-los a les noces. I sortint els seus criats pels camins, aplegaren tots els qui trobaren, bons i dolents; i les noces s'compliren de convidats. Entrà aleshores el rei per veure els convidats, i allí s'adona d'un hom. qui no portava vestit nupcial. I li diu: Amic meu, com has entrat aquí sense el vestit nupcial? I l'home restà sense paraula. Aleshores digué el rei als familiars: Lligat de mans i peus, tireu-lo a les tenebres exteriors: allí serà el plor i el cruixir de dents. Perquè són molts els cridats i pocs els escollits.

Patró de la setmana: Santa Tecla. — Molt antiga és en la nostra terra la veneració a la verge Santa Tecla, que és tinguda com la primera de les dones que donà testimoni de la seva fidelitat a Crist, fins a estar disposada a vessar l'última gota de la seva sang. Moltes són les esglésies catalanes que consideren com a patrona i titular aquesta Santa, essent notable que la tingui en aquest concepte la catedral metropolitana de Tarragona. Una antiquíssima llegenda ha donat gran nombre de detalls sobre la vida, conversió i martiri de tal Santa; la qual, es-fou convertida a la vera Fe quan Sant sent de família nobilíssima de Iconium, Pau, acompanyat de Sant Bernabé, passà per la dita ciutat. Tecla trobà un tal encís en la doctrina que anunciava l'Apòstol dels Gentils, que s'hi adherí de tot cor, veient-ho malament la seva família, que tenia la concertat son matrimoni amb un jove ennomenat Thamyris, el qual en notar el desviament de la que havia d'ésser la seva esposa, s'encengué en furor i es proposà fer desaparèixer el citat evangelitzador, el qual fou empresonat. La Santa verge, prevalent-se del seu influx i riqueses, trobà manera per a dirigir-se al lloc on estava empresonat Sant Pau, el qual continuava sembrant sobre la seva ànima les paraules de vida eterna. Aleshores, Tecla fou també acusada de cristianisme i portada al tribunal, on donà valent testimoni de la seva fidilitat a Crist, essent condemnada al martiri del foc que, per especial providència de Déu, no li causà el més petit dany. Això li valgué l'ésser expulsada de la ciutat, dirigint-se a Antioquia, on fou altra vegada sotmesa a judici i condemnada a morir devorada per les feres del circ, havent-hi una lleona que la defensà en mig de l'estupefacció del poble. Sotmesa a altres proves, de les quals sortí incòlume la santa Verge, fou desllligurada de tota acusació i deixada en llibertat, i així féu que Tecla continués tota la seva vida propagant les doctrines cristianes, fins que morí plena de mèrits per la glòria a l'edat de 80 anys, essent considerada com a màrtir, encara que no morís en els turments.

Bisbat

—La solemne obertura del Curs acadèmic de 1923 a 1924 se celebrarà, en aquest Seminari, el dia 30 del corrent mes, a la deu del matí.

Terminada la missa «De Spíritu Sancto», i cantat l'himne «Veni, Creator», el Claustre de catedràtics farà la «Professió de Fe» davant l'Excm. senyor Bisbe doctor Ramon Guillamet i Coma, bisbe de la Diòcesi.

Immediatament, i al Saló d'Actes, el catedràtic d'Arqueologia, Lic. don Manuel Trens, Pvre., llegirà el discurs inaugural sobre el tema: «Les Majestats catalanes i llur filiació iconogràfica».

Els alumnes que mitjançant oposició han obtingut premi en el curs anterior, rebran els corresponents diplomes de mans del senyor Bisbe, el qual declararà oficialment obert el Curs Acadèmic de 1923 a 1924.

—Aquesta setmana ingressarà al monestir de Montserrat, vestint l'hàbit de Sant Benet, el Cistingit professor de música mossèn Angel Rodamilans que fins ara ha estat mestre de Capella de la parròquia del Sant Esperit de Terrassa.

—Es a Lleyda, donant una tanda d'exercicis espirituals, el jesuita P. Andreu Reig.

—A mitjan octubre el bisbe de Vich doctor Muñoz practicarà la santa Visita Pastoral a Manlleu i aprofitant l'estada del prelat a la vila es farà l'entronització del sagrat Cor de Jesús a la Sala Comunal.

—El discurs inaugural de curs en el Seminari de Lleyda, anirà a càrrec del professor de llatí de l'expressat centre doctor don Josep Maria Reñé.

L'acte inaugural tindrà lloc el dia primer del vinent mes d'octubre.

—Ha mort el jove sacerdot don Gregori Lacambra vicari de Tamarit de Llitera.

—Ha estat viaticat el distingit propagandista catòlic don Eugeni Laporta i Petit.

—El Butlletí Oficial Eclesiàstic del bisbat de Solsona en el seu número corresponent al dia 15 del corrent comunica que resolten entre l'autoritat diocesana i l'Ajuntament de Berga les divergències sorgides que varen obligar al Prelat al tancament del Santuari Queralt, ha estat novament obert al culte amb extraordinària satisfacció per part dels fidels de Berga i d'aquesta devota comarca.

—Es troba greument malalt el beneficiat de la Catedral de Vich don Josep Cerarà.

—Ha mort el rector d'Alfés don Antoni Cristobal.

—Dimars passat, dia 18, varen començar a Vich les oposicions a Rectories vacants d'aquella diòcesis. Els actes va presidir-los el doctor Muñoz, el qual dirigí una plàtica als opositors. El jurat és compost pels doctors Gassó i Pons i pel P. Huix.

—Ha mort el regent de la parròquia de Comià don Ramon Vilalta.

—S'ha celebrat en el Seminari Conciliar de Madrid, organitzada pels seminaristes, una Assemblea Missional constituint-hi amb ella els fonaments de la gran Federació Missional de seminaristes hispano-americans.

—A últims del vinent mes d'octubre el nostre venerable Prelat doctor Guillamet anirà a Sabadell per tal de fer la consagració del nou altar major de la parroquia de Sant Feliu d'aquella ciutat que ha costejat l'industrial sabadellenc don Enric Rocamora.

—La Societat Médico-Farmacèutica de Sants Cosme i Damià celebrarà la seva festa patronal dijous i divendres d'aquesta setmana a l'església del Sagrat Cor conformitat amb el següent programa:

Dia 27. — A les vuit de l'matí, hi haurà missa de Comunió general amb plàtica preparatòria que celebrarà el reverend doctor Ramon Balcells i Masó, ecònom de la parròquia major de Santa Anna.

A les deu. Ofici solemne per la capella de música que dirigeix el mestre Mas Serracant. Predicarà sobre les glòries dels Sants Cosme i Damià, el reverend pare Antoni Massana. S. J.

Dia 28. — Totes les misses que se celebraran a l'altar major i a l'altar de Sant Ignasi de l'esmentada església, seran aplicades en sufragi de les ànimes dels finats doctors Josep Blanc i Benet, don Ramon Noguera, don Fidel Raurich i altres comprofessors que hagin mort durant el passat curs.

INSTITUT FEMINAL
FUNDAT L'ANY 1916
COL·LEGI GRADUAT PER A SENYORETES
Sistemes Frocbel - Montessori per a Pàrvules
Obertura de curs: el dia primer d'octubre Detalls: cada dia de 10 a 12, a Clarís, 24, pral.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

La situació d'Alemanya

LA RESISTENCIA PASSIVA

Berlín, 24. — El canceller de l'imperi conferenciarà avui amb els representants dels territoris ocupats, i demà amb els caps dels diversos estats alemanys.

Demà passat farà públiques les resolucions que s'adoptin bé sia davant la Comissió d'assumptes exteriors del Reichstag, a bé davant de dita Cambra, reunida a l'efecte.

La premsa dona a entendre que aquesta setmana serà decisiva en el que afecta a la resistència passiva i recorda, amb aquest motiu, les jornades de novembre de 1918.

Els periòdics, així de l'extrema dreta com de l'esquerre, anuncien la capitulació del Govern alemany.

Aquest, per sa part, contesta a les manifestacions de dits periòdics estremistes dient que qualsevol intentona o tentativa de disturbis serà reprimida amb tot rigor.—Havas.

PARAULES DEL CARDENAL TOUCHET

París, 24. — En el discurs pronunciat pel cardenal arquebisbe d'Orleans, monsenyor Touchet, amb motiu de la inauguració d'un monument als morts de la guerra, el prelat declarà que com a teòleg s'adheria per entero a la política de Mr. Poincaré, perquè tot aquell, digué, que causà un mal està obligat a reparar-lo, i mentre no ho faci és indigne de l'absolució.

Tota l'Església francesa, acabà dient el prelat, aplaudeix la labor de M. Poincaré per ésser una obra de justícia humana.—Havas.

ELS SOCIALISTES DE BERLIN

Berlín, 24. — S'ha celebrat un Congrés de socialistes berlinenes, adoptant-se una resolució, per la qual es sollicita el processament de l'ex-canceller, senyor Cuno, per dilapidació de cabals públics. — Havas.

ELS NACIONALISTES BAVARESOS

Munic, 24. — Les associacions patriòtiques han signat un document reclamant la dimissió del ministre de l'Interior, senyor Scheweyer, acusant-lo d'ésser excessivament tolerant amb les organitzacions de l'esquerra. — Havas.

Munic, 24. — En dos llocs d'aquesta ciutat s'ha produït una collisió entre nacionalistes i socialistes, resultant-ne ferit un.

Amb aquest motiu s'han practicat diverses detencions. — Havas.

TOPADA ENTRE EX-COMBATENTS I COMUNISTES A SAXONIA

Leipzig, 24. — Comuniquen de Wiedertzch, frontera de Prússia, que una llarga comitiva de la qual formaven part membres de l'Associació d'Antics combatents que havien organitzat la manifestació amb motiu de la remesa d'un estendard, es trobà amb un gran grup d'individus pertanyents a les organitzacions comunistes, produint-se una collisió, de la qual resultaren dos morts i onze ferits. — Havas.

Els discursos dominicals de M. Poincarè

Champenoux, 24.—Procedent de Nancy, ahir al matí arribà a aquesta població el president Poincaré, per a presidir la inauguració del monument a la memòria dels morts del Grand Couronnné. Heu's aci els paràgrafs més sortints del seu discurs:

«El pacífic poble francès, després d'haver estat víctima d'una odiosa agressió, organitza aquestes cerimònies en record de l'heroisme dels defensors. Aquestes solemnitats no tenen el caràcter d'odi i de ressentiment que algú vol imputar-los, sinó que són un homenatge al mèrit dels que venjaren la justícia i salvaren la llibertat del món.»

El president fa després una història de la participació que tingué el Grand Couronné en la guerra. Parlant de l'entrada de les tropes franceses a Alsàcia, diu Poincaré: Alemanya no ha d'oblidar que si hagués volgut, hauriem pogut ficar-nos encara més en els seus territoris i aixafar la resta dels seus exèrcits.»

«Però els nacionalistes alemanys, com si estiguessin atacats d'amnèsia, sostenen que no fórem nosaltres els qui els venceren, sinó la pròpia revolució interior.

»La seva obstinació els conduirà a noves catàstrofes. En lloc de destinar la seva economia a satisfer les reparacions imposades pel tractat de Versalles, prefereixen gastar bojament per a fer resistència a la nostra ocupació. Què podem fer per impedir que corrin al suïcidi? Quan els avisem del perill que corren, del precipici obert davant dels seus peus, s'espanten i es queixen. Deixem-los; però que sàpiguen que fins al moment d'estimbar-se, podén donar un pas enrera. N'hi haurà prou amb que reconeguin la vanitat de la seva resistència i que ens provin la seva voluntat de pagar.

»Però, molt de compte, acabà dient, que no som nosaltres els que rellisquem, sinó ells». — Havas.

Toul, 24. — Procedent de Champenoux, ha arribat a aquesta població el president Poincaré, pronunciant un discurs en la inauguració del monument als morts de la Gran Guerra. Entre altres, féu les següents declaracions:

«Cal tenir present que després de la guerra, hem obligat a Alemanya que tornés els territoris que ens havia pres, però no ens hem apoderat d'un centímetre més sense la voluntat dels seus habitants. Però, després de la moderació amb què els hem tractat, no volem que en l'esdevenidor ens tingui sempre la vista a sobre, a la defensiva de nous atacs.»

Es referix després a la mala voluntat del Reich, que es resisteix a pagar, tenint, momentàniament suspesa, cert és, una envejable capacitat econòmica a causa de la seva situació, de la seva terra, de les seves vies fluvials, del seu lignit i la seva potassa. «Aquestes fonts d'ingrés, a causa de les quals abans de la guerra superava a França, les conserva encara: no li manca sinó la voluntat de pagar».

«Que no es par-li d'una França militarista, desitjosa d'expedicions bèlliques. No és amb ànim alegre que hem entrat al Ruhr. Encara que volguéssim, no hauríem de continuar gastant milions i milions, com venim gastant per pagar avenços per compte d'Alemanya. Fins ara hem pagat més de cent mil milions en nom seu, i Alemanya s'hauria acostumat a aquesta bona fe per la nostra part, si no ens haguéssim decidit a anar a despertar-la del seu còmode ensopiment. Ja que Alemanya declarà la guerra sense ésser provocada, que s'atingui a les conseqüències.»

«Mentrestant — acabà dient — continuarem allí on som. No hi ha un sol poble pacífic, un sol home de bona fe, que pugui deixar de donar-nos la raó.»

Abans i després del discurs, es tributà al president una ovació indescriptible. — Havas.

Pont a Mousson, 24. — Terminada la cerimònia de Toul, el president Poincaré ha presidit la inauguració d'un nou document i pronunciat un nou discurs, declarant que el Reich comença a cansar-se d'una resistència que no li ha donat resultat, el mateix que les seves intrigues prop dels altres aliats. Diu que els vencedors en aquesta guerra han estat fins ara les víctimes, i això és un contrasentit que cal desfer el més aviat possible. Si Alemanya es decideix a això, la pau quedarà restablerta a Europa.

«Davant la paulatina cessació de la resistència — continua dient el senyor Poincaré — el Reich va comprenent la necessitat d'obrar. Dintre d'algunes setmanes, no tindrà un cèntim per a subvencionar-la. Li queda, doncs, un sol partit a adoptar: constatar que la resistència no correspon a la voluntat popular i retirar els decrets que la originaren. Però en lloc de decidir-se a això, vol vendre'ns una decisió a la qual l'obliguen les circumstàncies. El Govern del Reich es promet fer-nos arribar a certes concessions, i tenir després l'orgull de dir que no són ells els que cediren, sinó que han fet cedir a França. Tampoc ens deixarem espantar per la perspectiva d'una revolució bolxevista que podria amenaçar Alemanya. França és un model de democràcia pacífica i ordenada.

«Afirmem — acabà dient — que Alemanya pot restablir el seu equilibri polític: sols volent-ho n'hi ha prou. I ho voldrà quan ens vegi decidits a fer complir el tractat de Versalles. Nosaltres no imposem noves condicions. Ens atenim als protocols de Brusselles, al nostre Llibre Groc, a les nostres declaracions. No avem d'afegir ni retirar res dels seus textos.». — Havas.

Volpi conseller d'Estat

Roma, 24. — El senador senyor Volpi ha estat nomenat conseller d'Estat. — Havas.

Un discurs de Lasteyrie

París, 23. — En un discurs pronunciat a Castres pel ministre de Finances, senyor Lasteyrie, amb motiu de la inauguració de la fira de la dita ciutat, l'orador féu ressaltar els esforços portats a cap per França per aconseguir la reconstitució agrícola, industrial i econòmica del seu territori d'ençà que es signà l'armistici.

Entre altres dades igualment interessants, el senyor de Lasteyrie manifestà que l'extensió de terreny dedicada al cultiu del blat era, l'any 1919, de quatre milions sis centes tres mil hectàrees, essent en l'actual de 1923, de cinc milions cinc centes vint-i-sis mil.

El bestiar boví que en 1919 comptava aproximadament 12.250,000 caps, hi és en l'actualitat 13.575,000.

El dèficit del balanç comercial que pujava en els anys 1918, 1919 i 1920 a 17,000, 22,000 i 23,000 milions, disminuí notablement l'any 1921.

En els vuit primers mesos del passat any de 1922, aquest dèficit no era més que de 1,661 milions, i en el mateix període de temps de l'any actual, ha quedat reduït a 810 milions.

L'atur forçós pot dir-se que, virtualment, ha desaparegut ja de França, doncs el nombre d'obrers sense feina, que era en gener de 1922 de 9,709, havia quedat reduït en agost últim a 1,545.

El ministre de Finances manifestà després que, malgrat les «faltes» d'Alemanya, França havia pogut fer front a les circumstàncies, imposant-se elevades càrregues fiscals.

El producte dels ingressos ordinaris, que eren 14,948 milions l'any 1920, passà a 16,635 en 1921 i a 19,176 en el passat 1922.

Aquest augment obeeix principalment a la represa de l'activitat industrial a tot França, al renaixement i reconstitució de les regions alliberades i a la reorganització de l'administració financiera. — Havas.

La revolta comunista a Bulgària

Sofia, 24. — Es desmenteix el rumor que ha circulat sobre l'abdicació del rei.

A la provincia de Sofia han estat reprimits els desordres comunistes i aquests resisteixen encara en quatre poblacions. Els comunistes arribaren a fortificar-se a una casa de la qual s'apoderaren poc després les tropes, quedant restablerta la tranquilitat. En aquest encontre hi hagué nombrosos morts i ferits. — Havas.

La Societat de Nacions

Ginebra, 24. — L'Assemblea de la Societat de Nacions discutí aquest matí la qüestió de l'organització econòmica i financiera.

El senyor Fernàndez Medina va donar lectura de la ponència sobre els treballs realitzats pel Comitè financier.

L'Assemblea va pendre després coneixement de les primeres mesures adoptades per l'organització econòmica i financiera, amb vistes a la collaboració de l'Oficina internacional del treball en els aspectes econòmic i financier de l'atur forçós.

L'Assemblea s'ocupà seguidament de la qüestió de la Carèlia oriental, i després passà a discutir l'informe redactat pel senyor Rollin, sobre la qüestió plantejada per la delegació canadenca, respecte a la interpretació que s'ha de donar a l'article 10 del pacte de la Societat de Nacions, article que preveu el cas d'agressió o amenaça. — Havas.

Ginebra, 24 — L'Assemblea de la Societat de Nacions entrà aquest matí en la seva darrera setmana de treballs.

De no esdevenir incidents imprevistos, es calcula que divendres quedaran ja adoptades d'una manera definitiva totes les ponències de les Comissions.

L'elecció el Consell de la Societat de Nacions es realitzarà el mateix dia a la nit o dissabte al matí, calculant-se que l'Assemblea donarà per terminades les seves sessions dis sabte. — Havas.

Mort d'un ex-diplomàtic rus

Aix le Provence, 24. — Acaba de morir el senyor Michel Stakbowitch, ambaixador que fou de Rússia a Madrid. — Havas.

Fort terratrèmol a Pèrsia

Sinka, 24. — Un violent terratrèmol s'ha produit a Kerman (Pèrsia) registrant-se cinc sotragades, durant la primera dos minuts.

Fins ara es creu que no hi ha hagut cap víctima.

Quant als danys materials, han d'haver estat molt importants. — Havas.

Teheran, 24. — El terratremol que es produí el dia 17 del corrent a Buynurd, provincia de Khorasan (Pèrsia), causà danys materials considerables, resultant destruits completament diversos pobles i poblets.

Fins ara els morts són 123, i els ferits un centenar.

Continuen les sotragades. — Havas.

Motí a la presó de Wartemburg

Allenstein, 24. — Uns sis cents presos del Penal de Wartenburg, s'amotinaren contra el personal del Penal, a conseqüència dels mals tractes d'aquest.

L'esmentat personal féu ús de les armes, resultant un pres mort i diversos de ferits. — Havas.

El cardenal Benlloch a Boenos Aires

Buenos Aires, 25.—El president Alvear rebé ahir la visita del cardenal Benlloch i dels membres de la delegació espanyola a les tres de la tarda.

Els visitants anaven acompanyats pel ministre de Relacions Exteriors i per l'introductor d'ambaixadors.

L'entrevista fou cordialíssima, i el cardenal expressà al president argentí les cordials salutacions del rei Alfons i del poble espanyol als seus germans d'Amèrica.

El president Alvear contestà agraint la salutació i dient que estava incondicionalment disposat a estrènyer les relacions que uneixen els dos pobles germans.

Poc després, el senyor Alvear tornà la visita al cardenal per mediació del ministre de Relacions Exteriors.

El cardenal Benlloch sortirà el dia 30 de l'actual en direcció a Xile.—Havas.

Vaga de carrilaires a Bulgària

Belgrad, 25.—Es considera que el fet de no haver arribat a aquesta capital el Simplon Express sembla confirmar la noticia d'haver esclatat a Bulgària una vaga general de ferroviaris.—Havas.

La vaga de tipografs a Nova York

Nova York, 25.—Continua en el mateix estat la vaga de tipògrafs.

Els propietaris publiquen un periòdic comú.—Havas.

La copa Gordon Bennet

LES VICTIMES DEL CONCURS

Brusselles, 24. — L'Aeri Club ha rebut un despatx anunciant que el globus número 3, dels Estats Units, pilotejat pel tinent Olestead i l'alférez Cheptaw, fou tocat per un llamp quan l'aparell es trobava sobre Hiestebrode, al Nord del Brabant holandès, morint els tripulants. — Havas.

Brusselles, 24. — Un ajudant del rei estigué aquest matí a les ambaixades d'Espanya i Estats Units, com també a la legació de Suissa, a fi de donar el condol, en nom del monarca, amb motiu dels accidents ocorreguts als aeronautes de les respectives nacionalitats en la prova corresponent a la copa «Gordon-Bennet». Havas.

MES DETALLS INTERESSANTS

Brusselles, 25. — Copa Gordon Bennet d'aeriostats.

Un globus francès ha aterrissat a Bèlgica septentrional i altre globus suís, a Holanda.

Un globus anglès ha caigut al mar en aigües de Dinamarca. Ni l'aeriostat ni els seus ocupants han sofert cap dany. — Havas.

Brusselles, 25. — El globus espanyol «Fernàndez Duro», tripulat pels senyors Magdalena i Baselgas, ha aterrissat en bones condicions a Schall, prop de Herper.

Xina i les potencies

La resposta del Govern xinès a la nota que li dirigiren les potències declara que l'atemptat a un tren que es perpetrà a Lincheng el dia 10 del passat maig no era un atemptat de caràcter xenòfob.

Afegeix la referida nota que Xina està disposada a pagar les compensacions que siguin equitatives, però rebutja la demanda de les potències sollicitant que sia garantit per Xina l'augment progressiu de reparacions per a l'esdevenidor.

Acaba la nota afirmant que Xina desitja reprimir els actes de bandolerisme i protegir els súbdits estrangers residents en territori xinés.—Havas.

La situació de Fiume

Roma, 25.—Ha arribat a aquesta capital el governador de Fiume general Gardino, conferenciant amb el Govern sobre la situació de Fiume. —Havas.

Detencions a Milà

Roma, 25.—Els periòdics de Milà donen la noticia d'haver estat detingudes nou persones, acusades d'haver atemptat contra els poders constituïts.—Havas.

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C.ª «Minerva». Centre de subscripcions i cobraments, Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcalà, cantó a Peligros, de don Patricí Lujan.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 69.

A VALENCIA: A «La Correspondència de València», Mitjana, 7 i 9.

A PERPINYA: Francesc Comellas.

A PORT-BOU: Jaume Subirana.

A LISBOA: Al Palau Conde d'Almada, Largo S. Domingos, 11; «Tabacaria Restauradores» i «Messegeries de la Presse», rua d'Ouro, 146.

A PALMA DE MALLORCA: Gabriel Lirola, quiosc del Born.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miquel Bombarda.

A BRAGA: Conceiçao da Rocha (agent)

A PARIS: Kiosque Franco-Italien, 16, Vaudeville, Boulevard des Capucins.

A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent)

Solfeig i Teoria
Violí - Violoncel
Piano - Armonia
etc., etc.

INSTITUT MUSICAL CASALS

Diagonal, 440, principal (entre Passeig de Gràcia i Clarís)

Obertura de curs: 1.er d'octubre
Conseller artístic: PAU CASALS
Director: ENRIC CASALS
Matrícules: d'11 a 1 i de 5 a 8

La Veu de Catalunya
DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTICIES
Dimarts, 25 de setembre de 1923

ELS DELATORS

HI ha a Madrid diaris que no representen sinó la ideologia — diguem-ne ideologia—de les enderrocades oligarquies caciquistes i que volen aprofitar l'excepció de les circumstàncies presents per atacar homes i institucions de la nostra terra que no poden defensar-se ara amb la llibertat que caldria. No hem d'insistir a assenyalar l'ètica convencional que demostren aquests delators.

No ens causa estranyesa aquest procedir. Es massa natural. Hi ha, com a exemple, diari de Madrid, que sempre s'ha distingit pel seu odi a les coses de Catalunya, que recorda, com una mena d'acusació contra nosaltres, els elogis que hem retut a associacions d'infants que han sigut beneïdes alguna vegada pel Sant Pare.

La conducta d'aquests diaris madrilenys, que tant han contribuït amb llurs propagandes anticatalanes a fomentar el separatisme, no ens sorprèn, doncs, ni ens admira. Calia comptar-hi.

Confessem, però, que ens ha causat una certa sorpresa, gens agradívola, l'actitud d'alguns collaboradors dels diaris de Madrid, pertanyents a l'extrema esquerra del pensament espanyol. Aquests dies, com a exemple, En Miquel d'Unamuno i En Robert Castrovido han publicat articles que, a pretext de combatre el separatisme, revelen una hostilitat instintiva contra les coses i els homes de Catalunya. Quin concepte més arbitrari tindran de la llibertat uns escriptors que es creuen d'extrema esquerra i en aquests moments s'entretenen a atacar homes i institucions que no poden defensar-se lliurement?

Alguna vegada havíem fet notar que, en certs escriptors madrilenys, quan parlaven de les coses de Catalunya, influïa més l'hostilitat que la incomprensió. L'espectacle que donen aquests dies a la premsa de Madrid articulistes tan coneguts com En Miquel d'Unamuno i En Robert Castrovido sembla confirmar aquella sospita.

Cal confessar que aquella actitud no pot ésser menys oportuna. Precisament la gravetat notòria de les circumstàncies aconsella a tots serenitat i circumspecció. I no és atiant la discòrdia ni sembrant recels i desconfiances com pot ésser realitzada una tasca eficaç, en aquests moments.

La mentalitat que revelen articles com els que comentem no necessita qualificatius. Als moments que caldria sumar tots els esforços de la bona voluntat, aquests articulistes, lliurats implacablement als prejudicis ètnics, es complauen a promoure desafeccions i malfiances, creient potser que realitzen una tasca plausible.

Cròniques d'Art

La voluntat femenina modeladora de la ciutat i la pàtria

VII

ÇO QUE ES BASIC DE L'ART DELS INTERIORS

(Però aquesta part purament ornamental de l'art dels interiors, de la qual havem parlat anteriorment, cal que tingui una base arquitectònica. La llar, com tota obra humana, ha de tenir la seva llei dels ossos: la disposició de la planta ha d'ésser pràctica i agradable, ha d'ésser una cosa raonada.

Primerament cal tenir en compte la quantitat de terreny de què es pot disposar. Si la vostra casa pot ésser un castell rodejat de parcs i d'horts urbanitzades amb caminals, amb vergers retallats i arcades d'arbres fruiters, el problema de la planta es pot resoldre amb amplitud. Però si, contràriament, disposeu de poc lloc, cal que aquest sigui sàviament economitzat. La nostra misèria es manifesta sovint en voler aparentar opulència. La planta de la nostra casa burgesa i menestral és, gairebé sempre, un calc, en menor escala, de la senyorial.

La casa humil es compon de múltiples i esquifides habitacions, salles i menjadors que no aconsegueixen satisfer les nostres necessitats, ni tampoc la nostra vanitat. Cal aprofitar bé el solar i per tant haurem de suprimir tot allò que no sigui útil. Fem, doncs, menys habitacions, però més espaioses.

La casa humil té, generalment, una planta poc agradable, perquè tot s'ha sacrificat a poder tenir una sala bona» (sala que moltes vegades s'utilitza per a dormir).

Valdria molt més donar major capacitat al menjador per a fer d'aquest el lloc d'estada, la llar veritable. El menjador gairebé sempre, en la casa humil forana, consisteix en una habitació interior que rep llum per la cuina; habitació que manta volta no té cap utilitat perquè es menja la cuina. No valdria més estructurar la cuina i el menjador d'una altra forma? Es podria utilitzar l'espai de la cuina i del menjador per a fer una mena de «hall» humil. La cuina s'hauria de disposar en forma que restés reduïda a la seva mínima expressió sense que restés esquifida, però tampoc sense que fos massa gran, com ara és. Caldria també restaurar la llar de foc en la casa humil, costum que ara tendeix a desaparèixer. Però sobretot hauria de suprimir-se la sala.

La primera condició d'una llar és que sia còmoda i el tenir una habitació disfressada de sala, disposant de poc lloc, és fer oposicions a la incomoditat i guanyar-les.

Dignament, les persones conegudes podrien rebre's en un lloc d'estada, estructurat com «triclinium», i com a «atri».

Es indispensable que les plantes de les cases humils s'ordenin sense habitacions interiors esquifides i fosques. Les cambres han d'ésser totes airejades i han de rebre el sol una hora o altra.

Tota casa que no tingui aquestes característiques elementals de civilització, no és una casa, és una barraca infecta.

Les plantes dels pisos de ciutat, pisos més o menys econòmics, si és que així poden qualificar-se, tenen també generalment les característiques més refinades de la inutilitat.

L'instint femení i la vostra voluntat pot canviar la faç d'aquestes coses inútils i poc generoses.

RAFEL BENET

AL DIA

Camí a seguir

Els diaris de Madrid publiquen noves sobre projectes del Directori Militar d'Espanya i la censura les deixa passar aquí i allí, però nosaltres no hi creiem: no creiem que tant aviat el poder hagi pujat al cap d'homes que tenen per norma el manifest del seu President, confirmat per declaracions fetes a les poques hores del triomf. No creiem, per exemple, que el Directori tingui el propòsit de modificar les lleis provincial i municipal. Si fos possible dissoldre Diputacions i Ajuntaments com s'han dissolt el Congrés i la part electiva del Senat, potser hi creuríem, perquè això cauria dins de l'objecte, dins del programa del cop d'Estat; però el que és possible, el que és legal respecte el Parlament, no ho es respecta les corporacions locals, que no són cossos deliberants, sinó administradors, que per llur naturalesa no consenten solució de continuïtat, sinó que, al revés, necessiten una persistència, sense la qual l'administració perillaria i, en les grans urbs, sobretot, els grans projectes d'urbanització, en quedar en suspens, podrien causar la ruïna de la ciutat.

La tasca dels homes del Tretze de Setembre no és la de donar normes de govern, que han de sortir de la voluntat del poble, única sobirania d'un Estat. El general Primo de Rivera demanava 90 dies de temps per a consolidar l'obra del cop d'Estat i lliurar el poder «als homes dignes i capacitats que el país els assenyalés». Com fer el país aquesta designació? Només mitjançant els comicis. La tasca del Directori Militar és la de destruir les oligarquies polítiques, la de restablir el principi d'autoritat i l'imperi de la llei; la de desfermar el poble d'Espanya de les cadenes que li havien junyit els partits dels desastres, de les clienteles, de la centralització. Després, és el país el que ha de fer la tasca, recobrada la seva llibertat. Per això no creiem que els anuncis de certes reformes tinguin fonament.

* * *

El Directori Militar, una vegada neta Espanya de la brutícia política que l'ofegava, ha de fer unes eleccions, però unes eleccions veritat. Per això no té altre remei que canviar o modificar la llei electoral vigent i tots els organismes que aquesta ha creat, a voluntat del poble s'estrafà de dues maneres: amb la compra de vots i amb la falsificació dels cens, del vot o de l'escrutini. Per a remeiar lo primer hi ha l'organització del sufragi amb la representació proporcional, però aquest podria ésser favorable als partits que tenen feta una organització, encara que no tinguin vots, si no vingués la modificació del procediment electoral, la desaparició de les juntes del cens i l'anullació de tots els censos electorals d'Espanya.

Es cosa fàcil fer una llei electoral que, en ésser implantada, faci impossible la falsificació de vots i d'escrutinis. S'aconsegueix, amb un Poder com el constituït avui, amb mitja dotzena d'articles i una actuació honrada en les altures. Si no ens dessin altra feina que projectar-la, estaríem llestos en poques hores i fóra segura l'escombrada de tot el caciquisme d'Espanya, segur el triomf de la voluntat del ciutadà.

La tasca de destruir toca al Directori, com la d'encarrilar i vetllar pel compliment de la llei: mes la de construir, la de donar normes permanents de govern, toca a unes Corts, diguin-se o no constituents, toca a la voluntat del poble, d'on surt tot: parlamentaris, ministres, exèrcit, cabals.

Aquest, i cap més, és el criteri exposat pel general Primo de Rivera en el seu manifest i en les declaracions posteriors. Es el criteri del Poder actual, que no es diu «Ministeri», sinó «Directori», per pròpia voluntat confirmada pel Monarca: és el criteri sa, l'únic viable per arribar a una normalitat pròvida.

POL

La situació a Barcelona

ELS PROPIETARIS

Aquest matí la Junta de la Cambra de la Propietat Urbana ha visitat el governador per a fer-li remesa d'una comunicació d'adhesió al nou règim.

El general Lossada ha interessat de la Junta que es preocupés de la qüestió dels lloguers, procurant que els associats de la Cambra compleixin el decret que els regula i no donin lloc a tantes reclamacions com està rebent aquests dies.

Els comissionats prometeren interessar-se pel que els ha demanat el governador.

DE LA TROBALLA DE BOMBES

Els detinguts a Manresa com a suposats complicats en la troballa de bombes són els següents: Ramon Argelet Santosmassas, de 26 anys, Muntaner, 9, tercer. Té antecedents.

Joan Puig Pous, de 21 anys, cambrer, habitant carrer Camp dels Reis, núm. 6, primer (Manresa). També té antecedents.

Joan Pons Llucet, de 37 anys, de Barcelona, conserge del Sindicat Unic de Manresa, habitant al carrer d'Arbonès, 9.

Josep Soriano Losilla, de 31 anys, tipògraf, natural d'Almeria, habitant al carrer de l'Hospital, 21. Té antecedents.

Josep Lladó Vilanova, de 28 anys, peó, natural de Manresa, habitant carrer Escudellers, 15, tercer, tercera. Té antecedents.

Josep Salas Espinal, de 33 anys, natural de Cervera, jornaler, habitant carrer Arbonès, 45, segon, de Manresa. No té antecedents.

LA COMISSIO MIXTA DEL TREBALL

Dissabte, fou visitat pel governador civil, general Losada, una representació de la Comissió Mixta del Treball en el Comerç, presidida pel magistrat En Felip Gallo, fent-li remesa del següent document:

«Excellentíssim senyor: Fa pocs anys, quan la lluita aferrissada i sagnant era l'única manifestació de les relacions socials de patrons i obrers en la nostra ciutat, les societats econòmiques, genuina representació patronal de la indústria i comerç i les associacions de dependents de comerç, coincidint en una elevada aspiració de pau i justícia social, projectaren la constitució d'un organisme que reconadament i harmònicament, en forma transaccional, resolgués les qüestions que es presentessin en el comerç, abans que degeneressin en conflictes violents.

Contra el que solia succeir quan la qüestió no interessava particularment a un grup polític, aquesta vegada fou acceptada pel poder públic aquella iniciativa i un R. D. vingué a crear els Comitès Paritaris i la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona, donant força legal a co que espontàniament havia sorgit de les necessitats socials del comerç.

La Comissió Mixta, que no és altra cosa que un Tribunal arbitral compost per patrons i dependents de comerç, elegits entre les candidatures presentades respectivament per les societats econòmiques i les Associacions de Dependents, sota la presidència imparcial d'un magistrat, per un estrany triomf de ciutadania ha obtingut sobre el comerç de Barcelona autoritat suficient, no solament per regularitzar i normalitzar les condicions de treball, sinó també per a corregir i evitar les corrupteles i abusos que l'ambient d'indisciplina general portava aparellats a totes les manifestacions de la vida nacional; i l'actuació d'aquesta Comissió Mixta ha tingut bona acollida en el comerç d'aquesta ciutat, tant en les esferes patronals com en les de la dependència, sense trobar altra resistència que la que oposen a tota obra de ponderació, d'una part, les exageracions extremistes i d'altra banda la rebeldia dels que, acostumats a un ambient d'indisciplina, protesten de tota reglamenteció orgànica que limiti la llibertat individual, encara que sigui en pro de superiors interessos collectius.

Podem dir que dintre del desgavell existent per la falta d'autoritat i la falta de respecte i submissió peculiar del nostre poble, aquesta Comissió Mixta representa de fet un estrany ressorgiment de l'esperit públic, solament explicable pel fet que la nostra institució, més que altres institucions de caràcter burocràtic creades en cinquanta anys de legislació interessada, respon a una necessitat vital de la societat cansada de la lluita esterril i desitjosa de la pau, de la justícia, del sentit comú que semblaven haver deixat la ciència de govern d'Espanya.

Per tot això, davant el noble i sincer intent de renovació que vivim, aquesta Comissió Mixta, formada per homes de les més oposades ideologies, conscient del seu valor governamental com a braç que és del poder públic, se sent perfectament encastada en l'esperit de puresa i rectitud que aquell proclama.

En acudir, doncs, a presentar a V. E. els nostres respectes en nom de la Comissió Mixta del Treball en el comerç d'aquesta ciutat, demanem i esperem, Excellentíssim senyor, tot l'ajut de la vostra superior autoritat per a continuar el camí emprès, realitzant la nostra obra de pau i de concòrdia, la nostra obra d'amor i de justícia.

Barcelona, 22 de setembre de 1923. — Per la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona, el magistrat president, Felip Gallo.»

«CATALUNYA SOCIAL»

El número 126, data del 22 de setembre, publica el següent sumari:

«Durant el cop d'Estat (editorial). — El que passa, per J. — Al voltant de la sociologia cristiana. Controvèrsia. Lletra desclosa al senyor Ramon Rucabado, per Joan Torrent. Resposta al senyor Joan Torrent, per R. Rucabado. — La caiguda de l'odiós regisme i la «Catalunya Social», per Coll de les Sabines. — Veritats oblidades, per J. Civera i Sormaní. — Pregària a la Mare de Déu de la Mercè, per Josep Carner (dins d'una orla artística dibuixada per Quelus). — L'organització comercial dels Sindicats Agrícoles, per Angel Grau. — Serenitat i prudència, per J. C. — El Papa i la premsa. — Misericòrdia, Senyor!, per Vérax. — Congressos pacifistes. — Un Congrés interessant. (El de Pediatria a Sant Sebastià.) Dades esgarrifoses (sobre mortalitat infantil). — D'ací d'allà. — Noticiari.

La qüestió de la Vall d'Aran

Els diaris de Madrid publiquen el següent telegrama de Tremp:

«Li preguem de fer pública la nostra protesta contra l'article del diputat francès monsieur Brousse demanant l'anexió de la vall d'Aran a França.

La vall d'Aran té arreladíssims sentiments espanyols, no existint allí desertors ni pròfugs, malgrat la situació especial del país.

Ni la mala llevor del separatisme ni el desig d'anexió a França existeixen a la vall d'Aran.

El diputat de la Mancomunitat senyor Nart, va fer, a l'Assemblea celebrada per la dita entitat a l'agost, manifestacions personalíssimes, que ningú autoritzà ni aplaudí. — Josep Seix i Josep Picart, diputats provincials per Tremp i Viella; Josep Llari, ex-senador; Daniel Riu, ex-diputat per Tremp i Sort Viella».

—

Alguns diaris madrilenys aprofiten aquesta ocasió per atacar la Mancomunitat de Catalunya. Sense voler nosaltres judicar conductes d'altri, ni atacar ni defensar ningú, cal remarcar el fet que el senyor Nart ni pertany a la majoria que governa la Mancomunitat ni a cap dels sectors nacionalistes de la política catalana.

La mort d'En Buxareu

Demà es compleix un mes de la mort sobtada i tràgica del nostre volgut i inoblidable company En Pere Buxareu.

D'ençà de la desgràcia dolorosa del Pont del Dragó, hem continuat rebent expressions de simpatia i condol. Cal esmentar, entre les que havem rebut darrerament, les dels nostres volguts amics En Joaquim Cabot, de Vichy estant, i En Lloreng Riber, que li dedica una formosa crònica a «La Almudaina», de la ciutat de Mallorca.

Butlletí internacional

25 de setembre de 1923

L CAPITULACIO D'ALEMANYA

Alemanya ha capitulat. Ha renunciat a la resistència passiva a la conca del Ruhr sense cap mena de compensacions ni de condicions. Ha rdut *la segona guerra* com va perdre la primera. La data del 25 de tembre de 1923 significa per Alemanya una derrota semblant a la de r de novembre de 1918.

Els Consells Generals de França han felicitat M. Poincaré pel seu t de la seva política. França ocuparà ara sense obstacles la conca l Ruhr.

Però la capitulació d'Alemanya no significa la solució del problema les reparacions ni l'endegament de la crisi europea. Tot el contrari. fase més aguda de la crisi comença ara.

Continuant la sèrie memorable dels seus discursos dominicals, mon- ur Poincaré en pronuncià tres despús-ahir: un a Champenoux, un a ul i un a Pont a Mouson. En cap dels tres discursos hi ha la més tita indicació del que farà el govern de París al dia següent de la catulació alemanya. En tots aquests discursos ha repetit M. Poincaré seva tesi: cal que Alemanya reconegui que va perdre la guerra. a ho reconeix dues vegades. Semblaria, però, oportú que M. Poinré reconegués amb la mateixa eficàcia que la guerra no fou guanya- per França, sinó per l'entitat collectiva de les potències aliades i sociades. Aquesta és la base essencial per al restabliment de la Gran ntesa.

I quant a l'afer de les reparacions, cal insistir en el que dèiem ns enrera: en l'aventura del Ruhr, de la qual la resistència passiva ha estat sinó un incident, tots hi perden. En cessar la resistència ssiva, i ésser modificat conseqüentment el caràcter militar de l'ocuació, tots hi guanyaran.

Cal, tanmateix, recordar l'origen d'aquesta ocupació. França i Bèlca envaïren la conca del Ruhr per tal com Alemanya no els lliurava s quantitats de carbó i coc convingudes. L'ocupació militar no ha nseguit cobrir aquest dèficit. Les quantitats de carbó i coc que han but França i Bèlgica d'ençà de l'ocupació són molt inferiors a les que reberen abans.

Heu's aquí, doncs, el moment agut de la crisi. Quina serà l'actitud M. Poincaré davant de la capitulació d'Alemanya? Què demanarà ança?

Es evident que ara ni Alemanya podrà pagar les quantitats que ança exigia pel gener d'enguany, ni les mines del Ruhr produiran el de setembre, al dia següent de la capitulació, el que produien el 10 gener, el dia abans de l'ocupació.

En aquestes circumstàncies, serà molt interessant la posició que optin Anglaterra i Itàlia, de l'actitud de les quals res no diuen encara telegrames rebuts a l'hora d'escriure aquestes ratlles.

Gustau Stresemann ha demostrat posseir aquella qualitat excelsa ls veritables estadistes: la visió objectiva de la realitat, no una visió da, sinó amorosida amb un concepte viu del patriotisme. Aquesta sió li ha donat al moment oportú el coratge precís per a desafiar la popularitat. Sembla, però, que compta amb el concurs actiu de tots s partits, llevades l'extrema dreta imperialista i l'extrema esquerra munista.

Els dies que resten d'aquest mes de setembre, pròdig en tota mena esdeveniments snsacionals, podeu ésser decisius per a la pau i la reconstitució espiritual i econòmica d'Europa.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Dietari històric

25 setembre de 1915

OR A BARCELONA L'HISTORIADOR I CRITIC SALVADOR SANPERE MIQUEL

Havia nascut a la nostra ciutat en 840. La seva joventut fou accidentada videes liberals, la política l'atragué, cabant amb prou feines la carrera arquitecte. La revolució setembriana el tingué com un paladí de la República, durant el règim de la qual ou diputat a Corts per Igualada, i és tard representant a la Diputació rovincial.

Tenia una activitat imponderable. l mateix entaulava una polèmica política, que feia una crítica artística, om es dedicava a investigacions hisòriques o a altes disertacions de caacter filosòfic. En aquests caires cal ltar la propaganda a la premsa, com l judici d'obres musicals, de pintura d'escultura, «L'origen i fonts de la ació catalana», «Els quatrecentistes atalans» i «La emancipación del hombre», prologada per En Salmerón.

Les coses d'art l'interessaven en ran manera, i així el veiem Comissari d'Espanya a l'Exposició Internacional de Viena, de 1879, i formant part de la Junta de Museus de Barcelona, creant el Museu de reproduccions. Catalunya li deu obres sobre la pintura medieval, estudi d'inounables i la rehabilitació d'artistes com en Serra, Bassa, Vergós, Borrassà i Huguet.

Els seus llibres «Les dames d'Aragó», «El fi de la nació catalana», la «Història de Barcelona» i «La rodalia de Corbera», constitueixen elements necessaris per a esclarir esdeveniments poc menys que oblidats.

Traduí Krausse, Enckel i Spencer i en la multiplicitat de la seva acció, són innombrables les conferències i discursos pronunciats en Corporacions culturals, sobretot a l'Ateneu Barceloní. Era de tracte amable i franc, i gaudia de simpaties a tot arreu.

La seva pèrdua fou molt sensible per a la intellectualitat catalana.

ESPIGOLAIRE

Generalitat

ESCOLA D'ADMINISTRACIO

Durant tot aquest mes de setembre, de deu a dotze del matí, queda oberta a la Secretaria d'aquesta Escola (carrer del Bisbe, baixos de la Diputació) la matrícula per als que desitgin cursar els estudis que s'hi donen.

L'ensenyament consta de dos cursos, el primer comprén cinc assaigs naturals i el segon sis.

L'import de les matrícules és de 50 pessetes per drets d'ingrés, 10 pessetes per les assignatures de dues hores setmanals, i 15 per a les de cinc hores.

Els exàmens de setembre tindran lloc el dia 28, primer curs,, a les deu del matí l'examen escrit i a les sis de la tarda l'oral. Els de segon curs i els d'Ingrés el dia 29, a les mateixes hores.

La càtedra de Taquigrafia serà, com els darrers anys, a càrrec del doctor Coronas.

—

Ahir van posar-se domassos al Palau de la Generalitat, i a la nit s'hi feren il·luminàries, amb motiu d'ésser la festa de la Patrona de Barcelona.

—

Aquesta tarda s'ha reunit el Consell Permanent de la Mancomunitat sota la presidència del senyor Puig i Cadafalch.

Les Idees i les Imatges

UNA NOVEL·LA DE LA VIDA DE BORDELL

«Iama» o «La Fosse aux Filles», de N'Alexandre Kouprine, ens apar que és una de les obres més remarcables de la interessantíssima col·lecció d'autors russos contemporanis editada per la casa Bossard (1).

El tema és escabrós, certament.

No és pas un llibre, com vulgarment hom diu, per a ésser posat en totes les mans.

De cada pàgina en traspua una vergonya, una ignominia, un dolor, un raig de sang, una gota de pus.

De totes les obres que coneixem a través de les literatures diverses abordant un perillós assumpte, cap com aquest que millor el reflecteixi, amb més amplitud i ensems amb una major minúcia i caracterització de detalls.

Les dues figures centrals de la novella són Jenka, la prostituta, i l'estudiant Likhonina. Vénen a ésser, amb el periodista Platonov —tan humà i tan simpàtic, fort i indecís alhora— la peroració de l'obra. La musa suprema del llibre és, però, la insignificant, l'elemental, la dolça Lioubka, predestinada a ésser camp de les etzorques experiències humanitaries llibresques i víctima propiciatòria obscura del gran drama universal de la prostitució, aquesta nafra purulenta i inexhaurible!...

De la lectura atenta i emocionada de «La Fosse aux Filles» hom n'ix més pregonament trist i més aclaparadorament preocupat, per poc que el cor del lector sigui sensible a la fatalitat de l'abjecció i de la injustícia humanes.

Hom ha de tenir molt ben bastides i sòlidament fonamentades les defenses d'ordre espiritual per a resistir, sense un trasbals seriós, l'escomesa d'una allau sentimental consemblant.

Obra específicament russa, per a nosaltres, occidentals i classicistes, serva en el fons aquell suc corrossiu, aquella mixtura anàrquica, aquell abeuratge que fa pujar-nos tan aviat el cor al cap, i que, en un moment, pot anul·lar les nostres més raonables qualitats, heretatge de la Grècia i de la Roma immortals.

En això radica precisament la major glòria i el major perill del terrible encís eslau de l'obra en qüestió.

JOSEP MARIA JUNOY

(1) «La Fosse aux Filles» (Iama), per Alexandre Kouprine. — Editions Bossard: 43, Rue Madame. Paris, 1923 (7 fr. 50).

L'Exposició del Moble

LES FESTES DE DIUMENGE I DILLUNS

L'èxit assolit per l'Exposició en els últims dies festius supera les previsions més optimistes. El públic, corresponent magníficament als esforços dels organitzadors del certamen, afluí en grans masses als dos Palaus per admirar les múltiples belleses que enclouen i ocupà per complet jen animats i compactes grups els espais lliures en què es celebraven les festes anunciades.

Entre les festes de diumenge cridaren poderosament l'atenció les audicions de radi-telefonia; el nombrós públic congregat a la plaça de les Columnes acollí amb vives mostres d'aprovació el meravellós experiment efectuat per primera vegada a Barcelona, en tals condicions.

L'animació no decaigué un moment tampoc a la nit, essent molt celebrats els superbs focs artificials que il·luminaven d'una manera fantàstica aquells magnífics palaus.

La jornada de dilluns es significà també per l'extraordinària afluència de públic. Foren molt aplaudides les bandes que prengueren part en la festa i sumament celebrats els exercicis rítmics, i les danses que executaren els nois de la Casa de Caritat.

Aquestes festes populars a les quals bé pot dir-se que es sumà tota la ciutat, transcoregueren en mig de l'ordre més complet. Els programes es desenrotllaren en llur integritat i amb absoluta exactitud sense que, malgrat les grans masses que intervingueren en la seva execució i de l'aglomeració constant de públic, es registrés cap anomalia.

La campanya del Marroc

PADRINA DE GUERRA

Demana padrina de guerra Joan Beltran, soldat d'Ametralladores, del tercer batalló del regiment de Cerinyola, número 42, destacat a Kandussi.

PADRINES DE GUERRA

Sol·liciten padrines de guerra els soldats Josep Buendia, Ramon Riba i Pere Busquets, de la Comandància d'Artilleria de Ceuta, segona bateria de costa.

Conte moral

El Bou i la magnanimitat

NO seria gaire difícil dir-ho en llatí de Ciceró, ni en francès d'un bon moralista, que perquè dos siguin amics convé que es respectin i fins que estimin allò que els diferencia. Si no és així, forçosament l'un ha d'ésser servidor i l'altre senyor d'aquell. La cosa no dóna dubtes. Es clara a qualsevol enteniment per estret que el vulgueu suposar.

Sense haver d'elevar gaire l'estil — perquè les coses clares poden dir-se ben planerament — hi ha moltes senyores X i molts senyors X que, sota pretext d'amistat, el que volen és fer-vos esclaus o servidors.

I cal repetir-ho, per més que d'ençà que el món és món tothom ho sàpiga: no hi ha amistat possible entre els homes, si els amics no es posen en una actitud d'igualtat i de respecte. Es la màxima de sempre: si a tu no t'agradaria que et fessin això, per què vols fer-ho al teu veí?

Però què hi farem! Per més que el senyor Candi Bo se n'admiri i per més que se n'exclami, sempre hi haurà gent que, no solament voldrà oprimir els amics o veïns, sinó que voldrà cobrir l'opressió amb paraula de justícia, de dret o fins d'amistat i protecció.

Així cobreixen de fullaraca — no puc dir de roses — la coneguda llei de l'embut... Però, el que esgarrifa, és que de vegades aquells que de grat o per força han de passar per la part estreta acaben donan les gràcies al magnànim legislador.

Sempre ha d'haver-hi qui llepa la mà que el pega, diuen els moralistes observadors; sempre hi ha beneitons que no s'adonen que el Bou no estava ple de justícia ni carregat de bon dret quan va dir aquelles paraules a la Masia del Subirà de Santes Creus.

— Bé, em direu, i qui era el Bou i qui era En Subirà, i el Bou què va dir?

Vos ho contarà millor Mossèn Cinto. Es una historieta que tots hauríem d'apendre, i veure si és aplicable cada vegada que un lladre magnànim ens fa una concessió.

Ben coneguts, diu Mossèn Cinto (1), són encara en la nostra terra els trabucaires. Un dels seus capitostos era el Bou, que fou afusellat a Vich quan jo era estudiant, i ho tinc ben present encara. Entre les malifetes que se li atribueixen, conten que anà un dia amb tota sa partida al Subirà de Santes Creus. Es presentà a l'amo i li demanà diners.

— Quants ne voleu? — li preguntà En Subirà.

— Un quartà de dòbles de quatre — respongué el Bou.

En Subirà, tenint por de perdre cosa millor, li mesurà tot seguit un quartà d'unces d'or, que li presentà amb la mateixa mesura. Aqueixa era acurullada, cosa que el Bou no li havia demanat. Aquest es tragué el sabre, i En Subirà es posà tot groc i tremolós de por que, ofès d'alguna cosa, li'n fes alguna.

Mes el Bou passà senzillament l'arma per sobre el quartà, fentla servir d'arrasadora, i tornà el sabre a la beina. En Ceballona, qui era el seu segon, veient caure i rodolar per terra un bé de Déu d'unces de la perruca i cantelludes, s'abaixà a collir-les.

— Deixa-les estar — li digué el Bou amb to imperiós. — Aqueixes no són nostres, i a cadascú el que sia seu.

Per la còpia, JOAN AUBARÉ

(1) «Rondalles», pàg. 142. Publicació de la «Il·lustració Catalana».

La telefonia sense fils

Ahir a la nit, al Palau de la Música Catalana va donar-se la sessió de telefonia sense fils de la Missió francesa d'Auto-Radios, organitzada per la revista científica «Je sais tout».

A l'estrat del Palau hi havia els meravellosos aparells i al terrat hi havia l'antena que rebia les ones herzianes dels aparells emissors situats a l'amfiteatre del Teatre Grec del Montjuich on hi havia els artistes executants.

Es cosa sorprenent l'audició, perquè, si bé no dóna una perfecció absoluta, resulta admirable la claredat i la intensitat amb què gairebé en tots els moments se sent l'execució. L'oboè, el clarinet i el violí se senten amb major perfecció que el piano. Els tons aguts són més clars que els greus. La veu humana és la que es tramet amb més dificultat.

La concurrència restà encisada d'aquesta prova del meravellós invent de trametre a través de l'aire, sense cap altre conductor, els sons i recollir-los i reproduir-los a una distància de molts quilòmetres.

Després es projectà un film en el qual hi ha vistes de les estacions principals de la telefonia sense fils, de la fàbrica dels aparells transmissor i receptor i de tota la maquinària complicadíssima necessària per a obtenir aquest sorprenent resultat.

Fou una sessió interessantíssima.

LES TERRES CATALANES

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

La Caixa de Pensions

La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, en les sucursals de les terres lleydatanes, durant la darrera setmana, ha efectuat, englobades, les següents operacions: Imposicions, 257.469 pessetes; reintegres, 232.689. Entre totes plegades, han obert 30 llibretes noves.

Captaire capitalista

Ahir fou recollit, a la via pública, un individu desconegut el qual demanava almoina. Un cop portat a l'Hospital civil, se'l registrà, havent-li trobat, damunt 600 pessetes en plata i 600 més en paper.

Ofici de la Mancomunitat

El Consell permanent de la Mancomunitat de Catalunya ha tramès un ofici al governador militar, encarregat del govern civil, interessant-li que es compleixin els articles 3, 5, 13 i 15 del reglament que regula la circulació de vehicles, amb motor mecànic, per les carreteres de la Mancomunitat, per tal d'evitar les infraccions que es cometen continuament.

Un ban

Ha estat fixat, en els llocs acostumats, un ban del capità general, en el qual es diu que es sotmetran a la jurisdicció sumaríssima, entre altres delictes, els atracaments, robatoris a mà armada, atemptats, agressions, etc., etc., i d'altres delictes sotmesos a la jurisdicció militar.

Altres noves

Avui, el nou alcalde de R. O. senyor Xammar, ha rebut tots els treballadors de l'Ajuntament, com també els empleats de les oficines, els d'obres públiques i els dels escorxadors.

—Ahir, al camp d'esports, tal com s'havia anunciat, jugaren un partit de futbol el Tàrrega contra el Joventut, havent estat vençut el segon per 2 gols a 1.

—Per la guàrdia civil de Bellpuig, s'ha presentat una denúncia, al jutjat municipal del dit poble, contra el veí Ramon Campanera, acusant-se'l d'haver insultat i agredit el seu convei Jaume Baigel.

SABADELL

La Caixa d'Estalvis

Han ingressat a la Caixa d'Estalvis 38.851 pessetes, procedents de 965 imposicions, essent 22 el nombre de nous imponents.

S'han tornat 27.679'78 pessetes, a petició de 92 interessats.

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Missa nova

Avui ha cantat missa, a la capella de Sant Feliu d'aquesta ciutat, mossèn Ferran Forns i Navarro.

Ha estat acompanyada pel chor de nens i nenes de la Casa de Misericòrdia.

Maniobres de submarins

Cinc submarins espanyols, els quals, acompanyats del vapor «Kanguro», fan maniobres a la costa Mediterrània, es deturaren ahir a Palamós, havent estat molt visitats pel públic.

De futbol

Ahir va tenir lloc a Cassà de la Selva un partit de futbol entre el primer equip de la U. D. de Sant Feliu de Guíxols i el primer de la U. D. de Girona, havent resultat victoriós aquest darrer, per 4 gols a 1.

A Sant Feliu de Guíxols va tenir lloc, també ahir, un partit entre els primers equips del Palafrugell i del Figueres. Va guanyar el primer, per 3 gols a 1.

—El dia 14 del mes entrant, començaran els partits de campionat de futbol.

En el primer partit jugarà la U. D. Girona contra el Palafrugell, al camp d'aquest darrer.

Automòbil abandonat

A la carretera de Cassà de la Selva s'ha trobat un automòbil abandonat, la qual cosa ha succeït, segurament, per haver rebut una topada molt forta, ja que presenta importants averies.

Altres noves

Ahir fou robat el fabricant de pastes, senyor Joaquim Boixa, d'aquesta ciutat, havent-se detingut l'autor. Aquest és un ex-empleat anomenat Benvingut Torner, de 18 anys.

—El rector de la Universitat ha citat l'alcalde de Pals, perquè s'ocupi de la construcció de l'escola d'aquella vila.

TARRAGONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Les festes de Santa Tecla

Prossegueixen amb tota normalitat les festes.

Avui s'ha celebrat la missa de campanya, amb l'assistència del capità general senyor Barrera, la qual ha estat molt concorreguda. A més a més de les tropes de la guarnició i d'alguns collegis oficials, hi ha assistit un esquadró del regiment de Tetuan, de guarnició a Reus.

El concert que ha donat l'Orfeó Tarragoni, ha assolit un gros èxit, junt amb les sardanes. Han tingut una execució acuradíssima, encara que la censura hagi suprimit algunes cançons i que molts orfeonistes no hi han concorregut. Les sardanes ha estat el que més s'ha celebrat de les festes, puix que l'ànima popular s'hi ha exterioritzat sense restriccions.

El concurs de bandes també ha anat molt bé. Ara mateix, el jurat ha acabat de deliberar. El premi de 6.000 pessetes s'ha atorgat a la banda del regiment d'Alcàntara; el de 4.000, a la de Torrent; el de 2.000, a la Filarmònica de Vall d'Uxó; el de 1.000, a la Filarmònica d'Amposta, i el de 600, a la Palma de Reus, a la qual s'han donat 200 pessetes més, per l'execució d'un pas doble. A la Lira de Tortosa li han estat donades 400 pessets, i a les altres un diploma de cooperació.

Els focs d'artifici han estat molt ben vistos.

Les exposicions, molt concorregudes.

Es calcula que han fet cap a Tarragona, uns deu mil forasters.

Per al panteà del Francolí

Uns enginyers de la companyia del Nord, de M. S. A., i la comissió del panteà del Francolí, varen anar ahir als pobles de Vilavert i La Riba, per tal de fer estudis sobre la dita obra.

Dinaren, tots junts, a l'estació de Picamoixons i, segons se'ns ha dit, han portat unes impressions optimistes del tot, per a la realització de la gran obra.

Altres noves

Ha pres possessió del seu càrrec, el cap de l'estació de la companyia del Nord, de Tarragona, senyor Manuel Medina.

—A la sessió de l'Ajuntament d'aquesta nit, solament hi han acudit quatre regidors, havent-se acordat de deixar els dictàmens, de l'ordre del dia, damunt de la taula, per a una altra sessió.

VICH

Concurs asinal.—Jurat: Marian de Rivera, president; Josep Huguet, veterinari de Mollerusa, vocal; professor M. Rossell i Vilà, secretari.

Assistència: 24 someres i 14 guarans.

Guarans premiats: 3'000 pessetes al guarà de Ramon Font, de Masies de Roda. 2.000 íd. íd. de Josep Jordà, de Sentfores.

Someres premiades: Premis de 400 pessetes a les dels següents propietaris:

Pere Aumatell, de Gurb; Pere Puig, de Seva; Salvador Terradelles, de Moyà; Josep Cabanas, d'Olost; Andreu Rovirosa, de Moyà; Juli Alabern, de Masies de Voltrega; Lluís Vilà, de Sant Bartomeu del Grau; Segimon Parés, de Sentfores; Joan Parés, de Sant Bartomeu del Grau; Antoni Gorch, de Sant Martí Sescorts.

Concurs de bestiar boví lleter.—Jurat: M. Rossell i Vilà, president; Josep Huguet, vocal; i Eduard Simó, ajudant dels Serveis de Ramaderia, secretari.

Toros premiats: 800 pessetes al toro de Narcís Garolera, de Vich. 700 íd. íd. de Josep Godinachs, de Tàbernoles.

Vaques premiades.—Premis de 400 pessetes a les dels següents propietaris: Narcís Garolera, de Vich; Manuel Oms, de Gurb; Marian Tió, de Vich; Pere Roca, de Vich.

Costes de Garraf

SITGES. — Amb motiu de la propera inauguració de l'Autòdrom, l'Alcaldia ha publicat un edicte, fent crida a tots els veins que desitgin llogar habitacions-dormitoris durant els dies que tindran lloc les curses anunciades a l'Autòdrom, perquè ho participin a les oficines municipals, on es portarà a cap un Registre destinat a tal objecte.

A l'última sessió de l'Ajuntament es llegí una proposta de l'alcalde-president, en el sentit de què, preveient la grandiosa concurrència de gent a la vila i pobles veins, en ocasió d'inaugurar-se l'Autodrom, i considerant l'esdevingut a Monza, per manca de previsió, en un cas semblant precisa l'organització d'un servei d'avituallament extraordinari, per la qual cosa és necessari molt de temps, estar previnguts per evitar qualsevol accident que a causa de la gran aglomeració pogués ocórrer. Per consegüent, proposa: que l'autoritzi l'alcaldia perquè reuneixi tots els industrial que es dediquen a la venda de comestibles i begudes, interessant-los que aquells dies etiguin suficientment proveïts. Crida els amos d'hotels, fondes, dispeses i cases de dormir, perquè puguin produir el màxim rendiment i estiguin preparats per a servir extraordinaris, i altres facilitats de l'Alcaldia sobre els dormitoris de què disposin; organitzar la delegació de la Creu Roja, cridant veins i forasters perquè s'hi inscriguin, i donar-la dels elements necessaris. També el ban publicat com la proposta del popular alcalde En Josep Planas Robert, han merescut l'aprovació general de les poblacions.

— Durant aquestes últimes festes s'han celebrat diversions per a tots els gustos. Al Prado Suburense hi ha hagut sessions de varietés, cinema i ball de nit.

Al Teatre del Retir s'han donat representacions de sarsuela i comèdia catalana.

REUS

La verema

Estem en el fort del veremar, malgrat la bona qualitat del raïm, el comerç el paga molt poc. Els preus actuals són de 5 a 6 pessetes, la rova, segons sia, negre o blanc, respectivament.

Futbol

Ahir, el primer equip de la U. D. Reddis, jugà en el seu camp un partit amb una selecció de l'Iluro, de Mataró, guanyant l'Iluro, per 2 a 1. El camp estava força concorregut, desenrotllant tots dos equips molt bon joc.

La temperatura

Degut a haver-se refrescat la temperatura, són moltes les famílies que es retiren dels masets per a installar-se novament a ciutat, prenent aquesta el calent i l'animació que se li lleva durant les mesades d'estiu.

Camp de Tarragona

VALLS. — L'acreditat fotògraf d'aquesta, En Pere Catalá, ha organitzat un concurs de fotografies entre els aficionats de la comarca. La premsa local ha publicat la llista de premis, que són molts i variats.

—També ha mort en la nostra ciutat el conegut comerciant, En Jaume Mercadé Fontanilles, pare dels nostres bons amics Jaume i Pau Mercadé.

Rebin ambdues famílies el més sentit condol.

—S'ha creat una comissió organitzadora de les fires de Santa Ursula, que se celebraran els dies 28 i 29 del proper mes d'octubr. Hi haurà festes populars. S'oferiran també premis en metàl·lic i d'honor als millors exemplars de bestiar que hi concorrin.

Fulletó de LA VEU DE CATALUNYA
45 25 SETEMBRE 1923

LA FAMILIA DELS GARRIGUES

PER

J. Pin i Soler

sola mà vàlida que tenia, pel front, pels ulls, com volent esborrar penosos pensaments, i lo Narcís, que observava inquiet los moviments del malalt, esperava com sentència irrevocable ses primeres paraules.

L'hereuet, satisfet de l'efecte causat, mirava amb celles arrugades al qui tant detestava, més en son esguard no es llegia la supèrbia del vencedor, car entreveia la possibilitat d'una ratxa generosa en son pare, que junt amb lo desig de més humiliar-lo a ell, passada la primera sorpresa, trobés l'amor del Narcís plausible i de son gust. Per altra part, pensava quan difícil fóra que son pare permetés que l'orfe, destinat a l'Església de petit, rompés sa carrera casant-lo amb la Mercè, que en son orgull volia emparentar amb gran casa de camp... Mes la incertitud existia, los sentiments de dubte i d'angunia s'espenyien dins son pit i les paraules volien manifestar-los, esperant sols lo dictat del pare, per a bròllar de sos llavis com maledicions o sarcàstiques mofes.

Lo Narcís, passat lo primer cobriment de cor, esperava serè la veu del Garriga, agraint a l'hereuet una revelació que hauria mort abans de fer, inquietant-se sols de la resposta que la Mercè, en sa candor, donaria a les preguntes que sens dubte li serien fetes, car ell mateix no sabia si entre els dos existia solament l'amistat sense sexe, flor agama com ne diuen los botànics, o bé la flor opulent de l'amor correspost que tant de temps en silenci pretenia.

Infundats en llurs pensaments ni el Narcís ni l'hereuet se n'adonaren del Garriga, que desfallescut, relliscava de sa cadira. Al reparar-ho, lo prengueren un per cada braç per a restablir-lo en sa posició acostumada, mes veient amb sorpresa la inèrcia del cos i creient-lo agonitzant, cridaren espantats demanant ajuda.

Ningú acudí!

L'hereuet tocant les mans fredes del pare, digué al Narcís:

—Vaig a veure on són.

—Camí de l'Oliva! Són a esperar lo Jaume, corre!

En la cambra quedaren sols lo malalt i l'orfe. L'un immòbil, los ulls closos i donant sols senyal de vida per son panteix ofegós; l'altre trist, desesperat, donant-se mil penes per a fer tornar en si el Garriga.

Per fi ho aconseguí fregant-li el front amb vinagre, fent-li aspirar èter... Lo vell obrí els ulls mirant-se el Narcís de fit a fit.

—Gràcies a Déu! Us sentiu millor?

—Ets tu, Narcís? — respongué el malalt amb veu apagada. — No em parlis.

—Voleu beure?

—Calla, calla, et dic... A on és la nena? — preguntà al cap d'una estona.

—A rebre el Jaume.

—Obre l'escriptori! Surt!

Eixí sense allunyar-se, tement que el desmai es repetís, i, el cor ple d'inquietud, prevelent vagament coses que no s'imaginen, se posà darrera els vidres del balconet, en el qual certa nit d'estiu tant havia somniat!..., esperant la vinguda del Jaume, portador sens dubte de l'alegria i el benestar.

Lo Garriga, en quedar-se sol, amb esforç més que humà valent-se de l'únic braç que bellugava lliurement, prengué paper i ploma, posant lo pesat tinter damunt del full per a subjectar-lo.

La gran fatiga causada per la nova manera d'escriure i per la lentor amb que la mà seguia los giapits del cor, li feren caure gotes de suor. Encara escrivia quan lo Narcís entrà cridant.

—Lo Jaume arriba! Ja són aquí!

Lo vell se deixà caure damunt del paper que escrivia... com per amagar-lo... —Ves-te'n! —digué al Narcís amb lo to que hauria pres essent sorprès en una mala acció, i el jove reculà seguit per les mirades del Garriga, que al cap d'un credo cridà suplicant:

—Narcís, vina, fes un sobre, clou-hi aquest paper... davant meu... amb lacre...

Prompte fou fet, i el vell, el veure ater, Lo vell obrí els ulls mirant-se el Narcís de fit a fit.

—Gràcies a Déu! Us sentiu millor?

—Ets tu, Narcís? — respongué el malalt amb veu apagada. — No em parlis.

—Voleu beure?

—Calla, calla, et dic... A on és la nena? — preguntà al cap d'una estona.

—A rebre el Jaume.

—Obre l'escriptori! Surt!

Eixí sense allunyar-se, tement que el desmai es repetís, i, el cor ple d'inquietud, prevelent vagament coses que no s'imaginen, se posà darrera els vidres del balconet, en el qual certa nit d'estiu tant havia somniat!..., esperant la vinguda del Jaume, portador sens dubte de l'alegria i el benestar.

Lo Garriga, en quedar-se sol, amb esforç més que humà valent-se de l'únic braç que bellugava lliurement, prengué paper i ploma, posant lo pesat tinter damunt del full per a subjectar-lo.

La gran fatiga causada per la nova manera d'escriure i per la lentor amb que la mà seguia los giapits del cor, li feren caure gotes de suor. Encara escrivia quan lo Narcís entrà cridant.

—Lo Jaume arriba! Ja són aquí!

Lo vell se deixà caure damunt del paper que escrivia... com per amagar-lo... —Ves-te'n! —digué al Narcís amb lo to que hauria pres essent sorprès en una mala acció, i el jove reculà seguit per les mirades del Garriga, que al cap d'un credo cridà suplicant:

—Narcís, vina, fes un sobre, clou-hi aquest paper... davant meu... amb lacre...

Prompte fou fet, i el vell, el veure rajar damunt del plec la candent cera que tancava lo seu secret, sospirà com deslliurat d'un gran feix. Prengué encara la ploma, escrigué el sobre, i a l'acabar deixà caure braç i ploma sospirant: — Ja puc morir!

Un vel que s'esquinça

Lo lladrar dels gossos, los crits del vailet i de la criada, les corredisses per l'entrada i les escales, tot anuncià l'arribada del Jaume.

La missatgera de pau, la colometa de l'arca, arribà la primera prop del pare passant-li els braços a l'entorn del coll, besant-lo i cridant:

—Ja és aquí! Ja munta! He corregut més que ell... — no podent dir res més esbufegada de cansament i d'emoció.

Lo Jaume entrà, i, al veure l'home que havia deixat robust i violent, abatut i dèbil, esclafí en un mar de llàgrimes tot besant-li la mà que li penjava fóra de la cadira.

Lo vell altre no deia que:

—Jaumet, fill del meu cor, no em deixeu. — I se'ls mirava a tots, anant amb lo mirar de d'un a l'altre. Per últim, fent un esforç visible, digué a l'hereuet: — Ramon, ets home, i no voldràs dir lo que no siga. Parla,

—De què?

Per resposta lo pare assenyalà la Mercè i el Narcís.

—Ah... — féu l'altre. — Deixem-ho córrer!

L'orfe, més mort que viu, prop de la tia, amagava a tothom sa confusió i el tremolament de sos membres.

Tots miraven amb curiositat l'hereuet, dels llavis de qui lo pare ansiava una resposta.

—Parla! — li repetí aquest amb veu solemnial i greu. T'ho mano!

—Que n'ets de pesat — intervingué la tia; — quan ton pare et diu que parlis no hi pot haver cap mal.

—Jo no crec que hi hagi mal, mes com lo pare s'ha desmaiat...

—Quan? — saltà la Mercè alarmada.

—A l'oir-me dir lo mateix que ara em pregunta.

—Ja m'ha passat — féu lo vell... — Tots «dos» són presents i val més saber-ho aviat per ells mateixos.

La noia a l'oir «tots dos», seguint la mirada de son pare, véié que anava d'ella al Narcís i involuntàriament obrí els llavis.

Son pare li féu senya de que callés; repetint a l'hereuet:

—Parla, Ramon.

—Res... — respongué aquest aixecant les espatlles i com si la cosa fos indiferent. — He dit que l'orfe el festejava.

La paraula qualificada de «res» per l'hereuet féu tal efecte a quants l'oiren, que fins lo Narcís, que l'esperava, i el vell Garriga, que ja l'havia oïda una altra vegada, ne foren novament impressionats.

—Sempre ha de sortir amb cirs trencats lo nostre hereuet — s'exclamà la tia. — Per posar mal, no n'hi ha un altre.

—Pona — féu son germà — calla! I que responguin ells.

—Jo no poso mal — afegí l'hereuet, cremat de la intervenció de sa tia que mai li era favorable. — Només dic que quan un home fa dues hores de camí per a collir un pom de vio-

VIDA COMERCIAL

MERCAT I FIRA DE LES BORGES BLANQUES

Dia 23 setembre 1923

Preus que han regit al mercat de les Borges Blanques el dia 15 de setembre:

Blat blanc, de 25 a 26 pessetes la quartera de quatre dobles; blat roig secà, de 29 a 30; blat roig d'horta, de 27 a 28.

Ordi, de 14 a 14'50.

Civada, de 12 a 12'50.

Faves, de 23 a 24.

Vesses, de 23 a 24.

Ametlla mollar, de 18 a 19.

Ametlla esperança, de 17 a 18.

Ametlla comú, de 14 a 15.

Ametlla llargueta, de 2 a 24.

Llavor d'alfals, a 18 pessetes els 10 quilos.

Patates, de 1'25 a 1'50.

Alfals, de 4'50 a 5 pessetes els 40 quilos.

Palla, de 3 a 3'50.

Fulla d'olive, de 4 a 4'25.

Gallines, de 6 a 9 pessetes una.

Anells, de 4 a 8.

Conills, de 3 a 4.

Ous, de 3 a 3'25 pessetes la dotzena.

Olis d'olives. — Fruitat extra, a 31 rals el quartà de 3'900 quilos; fi a 30 rals el quartà de 3'900 quilos; fi a 30; corrent, a 29.

ros la càrrega

Olis de pinyola. — Groc, a 135 duros la càrrega de 115 quilos; verd, a 125.

MERCAT DE REUS

Dia 24 setembre 1923

Olis. — Borges d'Urgell, a 31'50 pessetes els 15 quilos; Aragó, a 32; Tortosa, de 29 a 30'50; Camp, a 32.

Mercat ferm.

Avellana collita vella. — Gra primera, a 95 pessetes; gra segona, a 80; negreta (crosta), a 58 pessetes el sac de 58'400 quilos; comú (crosta), a 54.

Avellana collita nova. — Gra primera, a 95 pessetes; gra segona, a 85; negreta propietat (crosta) a 58 pessetes el sac de 58'400 quilos; comú (crosta), a 55.

Ametlla. — Mollar (crosta), a 59 pessetes sac de 50'400 quilos; llargueta (gra), de 120 a 125; esperança (gra), a 110; comú (gra), a 95.

Vi. — Blanc, a 8 duros grau 1 carga; negre, a 7'50; Priorat, a 8'50.

Garrofes, a 7 pessetes quartera de 40 quilos.

Ordi, a 13 pessetes els 70 litres.

Blat comú, a 23 pessetes els 55 quilos.

Canvis facilitats per la Banca Marsans, S. A.

BORSA DE MADRID

4 per 100 interior, comptat	71'85
» fi mes	00'00
» fi pròxim	00'00
*Amortitzable 5 per 100 (1920)	94'75
Banc d'Espanya	580'00
Arrendatària de Tabacs	000'00
Stat. Gral. Sucr.°-Obligacions	00'00
» » Ac. preferides	81'25
» » » ordinàries	00'00
Francs	00'00
Lliures	00'00
Banc Espanyol Rio Plata	233'00
Cèdules hipotecàries 4 °/o	90'00
» » 5 °/o	98'80
» » 6 °/o	110'00

BORSA DE PARIS

4 per 100 Interior Espanyol	00'00
» 100 Exterior »	190'50
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant	000'00
» Andalusos	482'00
Renda russa 5 per 100	00'00
» 4 1/2 per 100	000'00
Brasil 4 per 100	000'00
Banc Espanyol Rio Plata	000'00
Renda francesa 3 per 100	57'35
Accions Rio Tinto	2,550

PREMI DE L'OR

(Preus de compra)

Alfons	140'00	per cent
Isabel	143'50	» »
Unces i mitges unces	139'50	» »
Quart d'unça	139'50	» »
1/16 d'unça	139'50	» »
Francs	139'50	» »
Dòlars	7'20	» »
Lliures	35'50	» »

Canvis facilitats per la Casa Soler i Torra G.ans

PREUS DE COMPRA

Bitllets:	Francesos, 44'50
»	Anglesos, 32'20
»	Italians, 31'50
»	Belgues, 39'00
»	Suïssos, 127'00
»	Portuguesos, 0'22

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMES OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	18.66	00.00	18.61	00.00		00.00
Futur:						
Gener	15.46	15.67	15.65	00.00		00.00
Març	15.20	15.45	15.37	00.00		00.00
Maig	14.95	N.	15.11	00.00		00.00
Juliol	14.53	N.	14.68	00.00		00.00
Octubre	16.14	N.	16.31	00.00		00.00

Alexandria	Octubre	Desembre	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Ashmouni	31.20	31.35	Nbre	17.45	00.00	00.00
	Novembre	Gener	Gener	17.60	00.00	00.00
» Sakellaridis	35.45	36.00				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	30.10	00.00	00.00	00.00
Futur:				
Gener	28.46	28.41	28.34	00.00
Març	28.43	28.31	28.28	00.00
Maig	28.30	00.00	00.00	00.00
Octubre	29.38	29.35	29.20	00.00
Desembre	28.98	28.84	28.82	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	29.00	00.00	00.00	00.00
Futur:				
Gener	28.22	00.00	00.00	00.00
Març	28.08	00.00	00.00	00.00
Maig	27.87	00.00	00.00	00.00
Octubre	28.50	00.00	00.00	00.00
Desembre	22.45	00.00		00.00

Barcelona, 24 de setembre de 1923

BORSA DE BARCELONA

25 setembre de 1923

COTITZACIO UNICA DEL COL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIURE DE VALORS

VALORS A TERME. — **Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes:** S'opera de Nords entre 63'00 i 63'90 i tanquen a 63'70, Alacants de 63'00 a 63'45 i a 63'30, Orenses a 14'70 i a 14'80, Colonial a 87'50, Transversal a 163'00 i a 162'50, i Felguera de 51'00 a 49'50.

A la tarda, a la Casa Llotja, a fi de mes: Es fa de Deute Interior a 70'90, Nords de 63'50 a 62'95 i a 63'00, Alacants de 63'00 a 62'40 i a 62'50, Orenses de 14'60 a 14'40 i a 14'55, Filipines a 225'00 i a 224'00, Plates a 46'00 i a 45'50 paper, Colonial de 87'00 a 88'00 i a 88'25, Crèdit i Docs a 15'00 i queda diner a 15'15, Gran Metropolità a 148'00 i a 147'50, Transversal de 162'00 a 161'00, Autòmnibus a 88'00 i a 89'00, Felguera a 49'00 quedant-hi paper, i Madrilenya de Tramvies a 90'00.

Darrera sessió. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: S'ha fet de Nords a 62'90 i a 62'95, Alacants a 62'45 i a 62'50, i Orenses a 14'55.

DIFERENCIES DE LES OPERACIONS A TERME

De la tanca de dissabte al matí a la d'aquest matí, es puja 0'85 de Nords, 0'80 d'Alacants, 0'30 d'Orenses, i de Transversal es baixa 0'50.

De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es baixa 0'75 de Nords, 0'80 d'Alacants, i 0'25 d'Orenses.

COTITZACIO DE MONEDES ESTRANGERES

Francs, 44'70; suïssos, 127'40; belgues, 39'40; lliures, 32'32; lires, 33'25; dolars, 7'10; marcs, 0'00001, corones, 0'0150.

AL COMPTAT. COTITZACIO DE VALORS NO INSCRITS ENCARA EN EL BUTLLETI OFICIAL

Barcelona Traction and Light Power 7 °/o, «1921», a 100'50.
Barcelona Traction and Light Power 7 °/o, pref., * a 114'75.
Ferrocarrils de Catalunya 6 °/o, * a 103'00.
Companyia Espanyola de Colonització 6 °/o, a 95'00.
F. C. Cremallera de Montserrat 6 °/o, * a 99'75.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 98'50 i 98'75.
S. A. Colònia Güell 6 °/o, a 93'75.
Societat Gallega d'Electricitat 6 °/o, a 97'00.
Grans Molins Bascos 6 °/o, * a 94'00.
Mines de Potassa de Súria 7 °/o, * a 100'00.
Gran Metropolità 6 °/o, a 98'00.
General Tramvies de Barcelona 6 °/o, * a 99'50.
Hotel Ritz 7 °/o, * a 91'00.
Ajuntament de Sevilla 6 °/o, * a 95'00.
Productes Pirelli 6 °/o, a 96'00 i 96'50.
Unió Elèctrica de Catalunya 6 °/o, a 94'25.

(Reproducció del Butlletí Oficial)

Deutes Estat

Interior A	71'00
» B	71'10
» C	71'00
» D	70'90
» E	*71'15
» F	70'95
» G	71'00
» H	87'10
Exterior A	87'80
» B	87'00
» C	86'80
» D	86'15
» E	86'10
» F	87'50
» G	94'85
» H	94'85
Amortit. 5 °/o A	95'00
» B	*95'25
» C	*95'20
» D	*96'40
» E	95'00
» F	*95'25
Amortit. 5 °/o 1917 A	*95'15
» B	*95'80
» C	*96'20
» D	*96'00
» E	101'90
» F	101'90
Tres. v. gener 1924 A.	101'30
» v. » 1924 B.	101'30
» v. febrer 1924 A.	101'70
» v. » 1924 B.	101'80
» v. octubre 1923 A.	100'40
» v. » 1923 B.	100'40
» v. Nbre. 1923 A.	
» v. » 1923 B.	

Estrangers

Cèdules Argentines 6 °/o	2'47

Obligacions

Port de Barcelona	*89'75
» de Melilla	*101'25
» de Sevilla s. D.	*95'00
» de Gijón Musel	*95'00
Gob. Imp. Marroc 5 °/o	79'00
Caixa d'Emis. 5 °/o	85'00

Ajuntaments i Diputacions

Municipi semestre	*79'25
» 1906 B	80'00
» 1907 D	*78'50
» 1910 D	*78'50
» 1912 B	*78'25
» 1912 E	*74'00
» 1912 F	*74'50
» 1913 B	*78'00
» 1916 B	*77'75
» 1917 B	77'75
» 1918 B	77'50
» 1919 B	*77'25
» 1920 B	77'00
» 1921 6 °/o	98'50
Eixample 1899	*86'00
» 1907	90'75
» 1913	87'00
Bons Reforma	82'60
Diputació antigues	*80'25
» B	*79'25
» C	*78'25
Mancomunitat 1915	73'00
» 1920	79'00
Caixa Crèdit Com.	*78'50

Ferrocarrils i tramvies

Nord Espanya 1.ª s.	*66'00
» » 2.ª s.	63'75
» » 3.ª s.	62'15
» » 4.ª s.	61'85
» » 5.ª s.	62'25
Especials Pamplona	62'35
Prioritat Barcelona	66'75
Astúries 1.ª hipoteca	63'75
» 2.ª »	64'00
» 3.ª »	*63'50
Lleyda a Reus	67'50
Vilalba a Segovia	74'00
Especials Almansa	76'25
Almansa a València ad.	65'25
Mines Sant Joan	*66'00
Alsasua i Sant Joan	84'00
Osca a França	77'50
Nord especial 6 °/o	102'35
Alacant 1.ª hipoteca	58'50
» 2.ª »	71'00
» 3.ª »	* 71'00
» A	* 94'50
» B	79'00
» C	* 70'50
» D	70'50
» E	79'50
» F	83'00
» G	101'65
» França 1864	* 56'50
» » 1878	* 53'00
» Directes	* 53'50
Córdoba a Sevilla	58'75
Badajoz 5 °/o	97'50
Orense A. B. C. D. E. F.	* 87'25
» G. i H. prior.	83'00
M. Càc. i Portugal, 5 °/o	* 87'50
M. Càc. i Portugal, var.	34'25
Andalusos 1.ª 3 °/o	53'25
» 2.ª 3 °/o	* 51'50
Com.ª Auxiliar de F.-C.	* 98'50
Gral. Tramv. 4 °/o	* 80'00
» » 5 °/o	* 94'00
Tramv. St. Andreu	* 73'50
F.-C. Sarrià 6 °/o	*102'25
F.-C. de Catalunya 5 °/o	91'50
Madrid a Aragó 6 °/o	* 93'00
G. F.-C. Catalans 6 °/o	99'25
Tànger a Fez 6 °/o	98'00
Tramvies Sevilla 6 °/o	101'00

Aigua, Gas i Electricitat

Barcelonesa Elect. 1900	* 99'00
» » 1907	* 82'00
» » 1912	* 87'75
» » 1913	87'00
» » 6 °/o	* 95'50
Aigües Barcelona 5 °/o	* 89'00
» » 6 °/o	*101'50
Catalana Gas E.	74'50
» » F.	74'00
» » G. 6 °/o	92'50
» » Bons	91'00
Mallorquina d'Elec. 6 °/o	* 91'00
Energia Elèctrica 5 °/o	* 87'00
» » 6 °/o	94'75
» » Bons	93'57
Elèctrica Cinca 6 °/o	* 92'50
Prod. Forces Motr. 6 °/o	* 83'50
» » » 7 °/o	84'00
Construccions Elèc. 6 °/o	* 75'00
Regadius Llevant 6 °/o	95'00
Hisp. Amer. d'Ele. 6 °/o	101'00
» » Bons	*114'50
Coop. Fluid Elèc. 6 °/o	92'00

Vàries

Transatlàntica 4 °/o	* 87'50
» 6 °/o	101'15
» 6 °/o 1923	105'00
Canal Urgell	* 65'25
Asland 6 °/o	* 97'00
» 7 °/o	*101'25
Foment d'Obres 5 °/o	85'00
» » 6 °/o	* 96'50
Carbons Berga	* 66'25
R. C. C. Regants Ebre	* 86'75
Construcció Naval 6 °/o	101'50
» Bons	*101'00
Const. i Paviments 6 °/o	92'00
General Regadius 6 °/o	* 84'00
Mecànica Vellutera 6 °/o	* 92'50
A. Forns Andalusia 6 °/o	* 97'00
Teneria Moderna 7 °/o	98'00

Accions

Catalana Gas s. D	* 77'00
» » E	77'00
» » F 6 °/o	* 83'75
Hisp. Amer. d'Ele. s. A.	*385'00
» » » s. B.	*385'00
Hullera Espanyola	*191'00
Espanya Industrial	*162'00
Peninsular Telèfons	* 88'25
Hispano Suïssa	*203'00
Hotel Ritz 6 °/o	* 72'00
Anònima Cros	*150,00
Banc Barcelona ptes.	* 35'00

* Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim cupó a gais del llegidor.

» Alemanya, 0'0003	» Dinamarca, 1'10	» Xilens, 0'70
» Austriacs, 0'0125	» Romania, 3'20	» Brasilers, 0'55
» Holandesos, 2'60	» Turquia, 3'50	» Bolivians, 1'75
» Russos, 0'00	» Estats-Units, 7'02	» Peruans, 25'00
» Grecs, 00'0	» Canadà, 6'80	» Paraguais 0'10
» Sueca, 1'70	» Argentins, 2'25	» Venezuela, 00'00
» Noruega, 1'05	» Uruguais, 5'10	» Japonesos, 2'90

LES MALALTIES

ENCOMANADICES

EVITEU EL DOBLE PERILL DE LLUR FÀCIL CONTAGI

RENTAR *no és* DESINFECTAR

A l'aigua de rentar-se les mans, tireu-hi un raig de FÈNOL COMELERÀN *(perfumat)*, gran desinfectant, sense ésser corrossiu ni verinós, i quedareu lliurats d'encomenau-se ni *tifus*, ni *verola*, ni *tuberculosis*, ni *grippe*, etc.

DEMANEU-LO EN FARMACIES I CENTRES D'ESPECÍFICS

DIPOSITARIS: J. URIACH Y Cª Bruch, 49.

Avisos

PER A ANUNCIAR

en els periòdics servint-se de l'EMPRESA IDEAL d'INFORMACIO estalviareu temps molèsties i diner. - 16, Rambla de les Flors, 16 baixos. Telèfon 4863 A

Dispeses

En punt céntric

Senyora desitja senyoreta dispesera. Raó: Virreina. Est. 4.

Casa particular

Carme, 44, admet 2 o 3 senyors segon, 1.ª

ELS ESPORTS

FUTBOL

Dia 24 de setembre

El Furth d'enguany no ha respost a l'espectació amb què era esperat

En aquest segon partit el Barcelona ha assolit una esclatant victòria, vencent al famós equip baverès per set gols a dos.

Es evident que aquest resultat té una importància transcendental, que indubtablement tindrà ressonància fronteres enllà.

Sense que vulguen restar mèrits a la bella gesta de l'equp blau-grana, hem de reconèixer, però, que la «forma» actual del Furth està molt lluny de la que ens mostrà la temporada passada. Això no vol dr que sigui aquesta la raó única que pugui justificar el magnífic resultat obtingut per l'onzè barcelonista. Cal tenir en compte també que l'equip blau-grana d'enguany és bon xic superior al de la darrera temporada i que la seva actuació en aquest partit és, potser, la més brillant de les que hem presenciat de molt temps ençà.

Aquell defecte de compenetració entre la línia davantera i la de mitjos que assenyalàvem en la ressenya del partit anterior, ha restat gairebé salvat, i l'individualisme pernicios que meresquè la nostra censura, no ha fet apenes aparició en el transcurs d'aquest encontre.

Això ens satisfà, perquè ens ve a demostrar que hi ha certa part de raó quan afirmem que la falta d'intel·ligència entre les parts integrants de l'equip resta força i bellesa al conjunt.

En aquest partit tothom actuà a consciència, i el resultat és ben eloqüent.

* * *

Tota la lluita es dugué a un «tren» fantàstic, i, salvats els primers minuts de tanteig, les jugades brillants se seguien atropelladament les unes a les altres. Podríem dir que no hi hagué un sol moment de decalment, malgrat la mobilitat i la cobejança de què feren gala els jugadors de tots dos bàndols.

D'una banda, el joc intelligent, aciençat i metòdic característic dels països de temperament reposat i reflexiu, i de l'altra, la fogositat, l'energia i la ràpida concepció que particularitza el caràcter llatí, acompanyades d'una percepció intelligent, per l'aplicació oportuna d'aquelles qualitats més fàcilment adaptables al nostre temperament.

La força de les dues tàctiques agermanades, havia, forçosament, de donar el seu fruit, i la lògica conseqüència fou el resultat que hem assenyalat.

El Barcelona, en aquest partit, actuà d'una manera admirable i amb un entusiasme digne de lloança. Tant en els moments de domini favorable com en els de perill pel seu marc, donà proves d'una nergia i d'un braó, que mantingueren el públic en una constant fruició d'agradable delectança.

Set gols obtingué, justament ovacionats, car tots ells foren aconseguits esplèndidament.

Quatre foren obra d'En Samitier, dos de l'Alcàntara i un d'En Martí.

El Furth deu els seus a Hagen i Franz.

* * *

De l'equip visitant cal fer distinció de Müller, Hagen i Franz. Aquest darrer és un jugador verament formidable. Admira veure'l amb la failitat que domina el joc i la forma de portar la línia. Demés, té un joc tan particular, i desconcerta al contrari de tal manera, que és un perill continu per la porta que ataca. Hagen es distingeix per la seva cobejança i per la manera de servir als davanters, el seu joc, però, no és gens vistós, i en ocasions excessivament dur. Müller és el jugador més elegant de l'equip, i, és segurissim en el seu lloc juntament amb Franz, i, Seiderer el més noble.

Del Barcelona, gairebé no valdria la pena de fer distincions car tots actuaren admirablement. En Pascual enceriat, a excepció del primer gol que li entrà innocentment. La defensa Planas-Coma tingué moments de tot, especialment el segon, el qual es mostrà més irregular del que acostuma. Dels mitjos, Sancho incomparable: la seva actuació admirà els alemanys. Nosaltres no dubtariem a qualificar-la entre les més grans que hem presenciat. Carulla, encertadissim. Torralba segueix abandonant constantment el lloc, i per aquest defecte precisament, li atribuim una gran part de la responsabilitat del segon gol del Furth.

La ratlla davantera pot apuntar-se la millor actuació de la temporada. Els extrems, incloent-hi aquesta vegada En Piera, han desenrotllat un joc conscient i pràctic; els dos interiors, Martí i Alcantara, molt oportuns i encertats, i En Samitier no desmereix dels seus companys de línia.

Els equips estaven integrats:

Barcelona: Pascual, Planas, Coma, Torralba, Sancho, Carulla, Piera, Martí, Samitier, Alcàntara i Sagi.

Furth: Wolf, Müller, Welhöfer, Hagen, Leupold, Löblein, Hoger, Franz, Seiderer, Ascherl i Kualgs.

L'àrbitre, deficientissim.

SUPLENT

MOTOR

De l'Autòdrom. — Segueixen plovent les inscripcions, avivant cada dia més l'interès que despertaren, des que foren anunciades, les carreres de l'Autòdrom.

A la categoria 750 c. c. s'allista Boniquet amb son J. B. R. guanyador entre els de la seva categoria al Trofeu Armangué

A dos litres. Havem d'afegir-hi el formidable «Bugatti» pilotat per Pierre de Bisacia, que ve resolt a mantenir el seu pavelló, Biscaia, vencedor de la carrera penya Rhin, en 1924, fou així mateix qui amb un cotxe menys ràpid, seguí a un parell de metres durant deu voltes consecutives a un «Fiat», sobre la pista de Monza, produint una gran emoció i entusiasme entre el públic allí reunit. Aquest «driver» ve molt illusionat amb els avantatges i les modificacions que s'han introduït en el «Bugatti» i no amaga el seu convenciment d'ésser un dels probables guanyadors.

A 1.100 c.c. S'ha inscrit ja el Salmsón, la coneguda marca guanyadora definitiva del Trofeu Armangué i sobre el qual Benoit últimament bat el record del món a 160 quilòmetres per hora al bosc de Bolonya.

Aquesta casa també correrà per primera vegada a Espanya amb el seu nou cotxe de 750 c.c.

El quadro d'inscripcions queda, dones, en la següent forma:

Dos litres: primer, Miller, comte Zborowski.

Segon: Miller, Martí d'Alzaga.
Tercer: Miller, Jimmy Murphy.
Quart: Sumbeam, Dariu Resta.
Cinquè: Sumbeam K. Lee Guinnees
Sisè: Bugatti, Pierre de Biscaia.
1.100 c.c. Primer: Salmson, X. X.
Segon: Salmson, X. X.
Tercer: Salmson, X. X.
1.500. Primer: Elizalde, X. X.
Segon: Elizalde, X. X.
Tercer: Elizalde, X. X.
Quart: Talbot, Dariu Resta.
Cinquè Talbot, K. Lee Guinnes.
Sisè: Talbot, Divo.
750 c.c. Primer: J. B. R., X. X.
Segon: Salmson, X. X.

MARITIMES

Al segon festival dels suecs, celebrat ahir, a la piscina del C. N. B., va assistir-hi nombrosa i triada concurrència, la qual fruí belles emocions esportives davant el valer dels visitants i l'actuació dels nostres nedadors, els quals es portaren com a braus, aprofitant els ensenyaments d'elements de primera categoria mundial, davant dels quals excelliren en més d'una ocasió.

Obrí el programa un partit de polo entre un equip de l'Atlètic i un altre del C. N. B., mostrant-se aquest marcadament superior i obtenint la victòria per 6 gols a 1, amb l'equip compost per Jiménez, Rebollo-Bretos, Trigo, Borràs-Torok-Bretos. Actuà d'arbitre En Gumpel, un dels suecs, amb gran energia i rectitud.

Seguidament es feren dues sèries de 60 metres debutants, arribant en la primera Fontanet, del C. N. B., en 44'2; Vila, del C. de M., 44'3"; Baell, de l'A., 46'2, i Simon, del D., i en la segona, Simón, del C. N. B. en 44'2; Feliu, de l'A., 47; Pinillo, del B., 49'1' i Pié, del C. de M., 49'2. Els dos primers de cada sèrie queden classificats per la final, la qual es disputarà en la sessió de demà.

Els 250 metres, relleus, donaren lloc a provar un cop més les excellències de l'equip del «Neptun», el qual, format per Johansson-Anderson, Persson Ljunghvist-Arne Borg, meravellà a tothom amb el seu estil ràpid i efectiu, assolint la victòria amb deu metres d'avantatges, i esmerçant 2' 35" 4 mentre els nostres, que eren Gibert, Férrés, Peradejordi, Berdemàs i Pinillo, prodigaren totes llurs energies i feren una brillant carrera en 2' 41" 3, batent els records d'Espanya i Catalunya. Aplaudiments.

A seguit feren salts el jovenet Olió, de l'A. Tort i Nauts. Els salts d'aquest darrer, en general d'una precisió i elegància remarcables, foren molt aplaudits, així com els nostres, els quals van avançant cada dia, ofenint una visió plàstica-esportiva admirable en la majoria dels salts. Es feren l'angel i carpa (al dret i al revés), cop de peu a la lluna, barrina, mortal directe, amb volta i mitja, dues i mitja, etc., en totes les alçàries, resultant un espectacle sempre interessant.

Una carrera de 50 metres, lliure, internacional, fou una victòria fàcil per Ljungkvist en 30"; segon, Johansson, en 30" 4, i tercer, el nostre Berdemàs, en 32"

El jovenet Olió, amb perfecta correcció, i la nena de deu anys E. Christensen, feren una exhibició de quatre estils: braça depit, crawl d'espatlla, doble ower i crawl, aplaudint-se'ls amb justicia.

Després, el formidable nedador Arne Borg, el de la voga efectiva i rapidíssima i d'estil ben personal, recordman d'Europa, dels 500 metres en 6' 31", intentà batre el record mundial de l'americà Weissmuller, que és de 6' 24' 1/5, entrenat per alguns nedadors del C. N. B., sortint a una marxa espléndida, la qual accelerà furientment als 400 metres i esmerçant els temps següents: 100 metres, en 1'8; 200, en 2'27; 300, en 3'47; 400, en 5'11, i 500, en 6'29 3/5. Per conseqüent batè el propi record, el qual constarà en els anals de la natació amb el nom de la nostra ciutat, però no pogué arribar al mundial. Malgrat això, se l'ovacionà, sobretot en anunciar-se que en el darrer festival de demà intentarà batre el record dels 800.

Acabà la festa amb un partit de polo entre l'equip del «Neptun» format per Braant, Lundevall, Gumpel, Ljungkvist, Anderson, Persson, Borg i el del C. N. B., que era: Cruells, Tusell, Puig, Basté, Gibert (L. i F.), Fontanet. Fou un dels partits més formidables que hem presenciat, car a la potencia dels suecs i a llur joc de combinació meravellós, hi ajunten una velocitat en l'execució de les jugades que arribà en alguns moments a desconcertar els nostres, que són, però, ben respectables en aquest esport.

De sortida feren un gol, declarat offside, repetint els atacs que el gran Cruells parà serenamnt, passant el joc a la porta contrària, on són tornats dos bonics intents de forçar-la, i als pocs moments ens entren el primer gol. Ataquen els nostres sense resultat repetidament, l'Arne passa velocment, però és detingut. En Gibert torna a intentar passar amb el peu, i En Cruells es defensa braument, però no pot impedir el tercer gol, acabant la part amb un atac flurix dels nostres.

La segona part comença amb dos atacs de lluny, per banda, que són parats, un tercer dóna lloc a lluir les seves facultats al nostre porter, però a poc sucumbeix novament, fent amb poc interval el quart i el cinquè gol. Es fa un nou gol, amb un suec fora de joc, els nostres ataquen sense parar, però el porter suec és formidable: hi ha un bullit davant de la nostra porta, sense conseqüències, i a poc En Lluís Gibert veu coronat el seu constant treball amb un gol per a nosaltres, el qual és contestat a poc pel sisè suec, acabant el partit en mig d'una justa demostració de simpatia a tots els jugadors.

Aquestes són derrotes que fan avançar un esport, preparant la nostra gent per actuacions futures, i en aquest sentit cal agrair als directors del Club la vinguda del «Neptun», malgrat el sacrifici que representa.

El darrer festival de demà promet ésser esplèndid amb el ben combinat programa i per això recomanem a tots els esportius l'assistència, segurs de fer-los passar uns bons moments de belles emocions, que trigarem mesos a tornar a fruir.

Cal afegir que la temperatura és allí agradabilíssima.

CICLISME

Diumenge va celebrar l'Esport Ciclista Català la seva prova de regularitat per equips de tres corredors en dues etapes d'un total de 108 quilòmetres. La primera era en el recorregut Barcelona - Granollers - Sabadell - Terrassa, i la segona Terrassa - Rubí - Sardanyola - Montcada - Barcelona. Es disputava la coa Bono en un promedi de velocitat de 14 quilòmetres per hora.

Hi prengueren part 22 equips, i la classificació establerta fou la següent:

Equip E. C. C., compost per Antoni Melà - Joan Roca - B. Bové. Diferència, 20 minuts. Segon: Penya Ciclista Mollet representada per Ventalló - Doménech - Molins, 35'; Cantó - Solà - Macià, 33'; E. C. C. Cuch - Sicart - Cervelló, 34'; E. C. Andreuenc per Ventura - Coromines - Girobés, 37'; A. C. M. per Escuté - Piarnau - Guardia, 50'; E. C. C. per Sanmarini - Hereu - Ramos, 53'; E. C. C. per Castellà - Sorbé - Bordas, 59'; E. C. C. per Espinosa (R. i R.) - Camacho, 1 hora 5'; E. . Roca - Bartolí - Salvadó, 1-34'; etcètera.

CORREDISSES

Espectacles

Teatre Català ROMEA

Avui, dimarts, nit, a les deu. Gran èxit de la companyia mímico-ballable MOLASSO, única al món en son gènere. Programa especial, compost pels espectacles mimo-ballables, PARIS DE NIT i LA FILLA DEL MANDARI, escenes de la vida japonesa, gran mise en scene. La eminent HEDDA RISTORI, sens rival arpista, la qual cantarà el més selecte del seu extens repertori, acompanyant-se a l'arpa, essent ovacionada totes les nits. Acabarà amb un quadro de BALLS CLASSICS I DE FANTASIA, creació del mestre Molasso, per tot el cos de ball, compost per 20 FORMOSES I ELEGANTS BALLARINES.

Es despatxa a Comptaduría.

—Demà, dimecres, tarda i nit, espléndids programes. — Aviat, grans estrenes.

Teatre Tivoli

Empresa: Francesc Delgado
Gran Companyia de Comèdia
ANTONIA PLANA-EMILI DIAZ

Avui, dimarts, nit, a les deu. L'obra que ha obtingut l'èxit més gran de broma en els anals teatrals,

LA CASA DE SALUD

tres actes de Paso i Dicenta. Exitas d'aquesta companyia. Tota Barcelona al Tivoli, a riure!! — Demà, dimecres, inauguració de les funcions, a preus populars. Butaca, ptes. 3'50,

LA CASA DE SALUD

Dijous, tarda, a preus populars,

LA CASA DE SALUD

Nit, Butaca, 3'50. LA VENGANZA DE DON MENDO. —Es despatxa a Comptaduría.

Teatre Novetats

Circ Eqüestre

Avui, dimarts, nit, a les deu. Estupend programa. Exit extraordinari de Mr. RAMBEAU, amb la seva formosa col·lecció de cavalls, gossos i simis domptats; de les 3 GERMANES STURLO. Exit de broma, ROBBINS, excèntrics, amb llurs bicicletes còmiques. Ovacions a la troupe 7 TITTO RIFFI, notables saltadors. Exit creixent dels 4 UESSENS, inimitables, cada dia són admirats. E. P. LEE, i els 4 VARRETTAS. THE ARQUES. THE STRAVAYS. C. FONTANA. Entrades còmiques pels aplaudits i originals clowns GERMANS FERRONIS, NAVAS i GEROME. SILVA i KODAK. — Cada dilluns, dijous i dissabtes, matinées especials a preus econòmics. — Dijous que ve, gran esdeveniment, 3 COLOSSALS DEBUTS, 3. Primer: TROUPE PEREZOFF, novellament arribats de Nova York. Segon: TROUPE SEL HEA, 6 autèntics xinesos de Pequin. Tercer: LUXOR, veritable fenomen vocal, artiste predilecte de l'Olympia de París. — Demà, dimarts, a les deu de la nit, grandiós programa. — Dijous, a dos quarts de cinc de la tarda, matinée infantil.

Es despatxa a Comptaduría.

ELDORADO

Gran companyia de sarsuela de
JOAN VILA

en la qual figuren els populars artistes ROSER LEONIS, FRANCESC GALLEGO, MARIAN OZORES. —Avui, dimarts, nit, a les deu. Exit del divertit sainet en cinc quadros, disposats en dos actes, original de don Josep Fernández del Villar, música del célebre mestre Jacint Guerrero, CANDIDO TENORIO. — Demà, dimecres, a la tarda, EL NIÑO JUDIO. Nit, l'èxit dels èxits, CANDIDO TENORIO.

TEATRE COMIC

Companyia dramàtica: Rojas-Caparó

Avui, dimarts, nit, a dos quarts de deu. La joguina en un acte, LA CASA DE LOS MILAGROS, i el drama en quatre actes, MAPOLEON Y LA MARSELLESA.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil
SANTPERE - BERGES

Avui, 25, nit, a les deu. El grandiós èxit CROCHARD, CORRIDO, INNOCENT I MARTIR. — Demà, dimecres, tarda, a les cinc, LA POMA. Nit, i cada nit, CROCHARD, CORRIDO, INNOCENT I MARTIR.

Teatre Barcelona

Temporada de tarder
Gran companyia de comèdia
ALBA BONAFE

Avui, dimarts, 25 de setembre. Nit, a les deu. Primera representació de la divertida comèdia en tres actes, de Muñoz Seca i Pérez Hernández, LA PLUMA VERDE. — Segueix obert l'abonament a divendres de moda per 10 funcions, les quals començaran el dia 5 d'octubre.

Teatre Poliorama

Companyia de Comèdies

Avui, nit, a les deu. Popular. Ultima representació de l'obra en quatre actes, dels germans Quintero,

LOS GALEOTES

Demà, dimecres, tarda, a les cinc. Matinée popular. EL TIEMPO DE LAS CEREZAS. Nit, a les deu. Represa important, de la comèdia en tres actes, de l'illustre comedlògraf don Jacint Benavente,

LA GOBERNADORA

Magnífica presentació. Decorat nou. Es despatxa a Comptaduría.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dimarts, dia 25, nit. Dolossals programes. ETHEL ES COQUETA. L'HONOR DE LA POLICIA MUNTADA. Primera jornada de la colossal pellícula d'original argument, PHROSO. El formós film ENEMIC DEL SEXE DEBIL, i la gran creació del simpàtic Jeorge Walsh, TRAMPOS AFORTUNAT.

Saló Catalunya

Gran cine de moda
Notables sextet i trio

Avui, dimarts, tres estrenes: SENYAL D'AMOR (Artistes Associats), per la bellíssima artista Mary Pickford. EL JURAMENT, pel simpàtic William Russell. EL DELIRI DE LA CHUGUINA, còmica.—Dijous, dues estrenes. — Divendres, una altra gran exclusiva. — Aviat, la novetat cinematográfica més gran.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA
ORQUESTRINA SUÑÉ

Saló de reunió de famílies distingides. — Avui, dimarts, grandiós i selecte programa. Sorollós èxit del segon i darrer capítol de la super-joia Universal, MULLERS FRIVOLES (exclusiva d'aquesta empresa), veritable creació del gran actor Von Stroheim. SONANT EL CUIRO O EL BOXADOR ARISTOCRATIC (sisè round). Exit colossal de la magnífica comèdia, TRAMPOS AFORTUNAT, pel célebre artista George Walsh, i la divertidíssima cinta ETHEL ES COQUETA, de gran broma.

Dissabte, estrena de l'emocionant pellícula, segons la novella «Furianes S'Gal», d'Hervey Gales, LA TEMPESTA A BORD (exclusiva), per la eminent artista Dorothy Phillips.

NATACIO

Water-Polo

Piscina de C. N. B.
(Escullera de Llevant)

Demà, dimecres, dia 26, a les deu de la vella

SIMKLUBBEN NEPTUN

(Campió de Suècia)
amb la participació del seu «as» campió del món Arne Borg
contra
Club Natació Barcelona

PARC
PISTA DE GEL

Avui, dia de moda. Sessió lliçons, d'onze a una. SESSIO TE, amb patinatge general, i exhibicions de dos quarts de sis a vuit, i a la nit SOPARS AMERICANS.

LA MEJOR TINTURA PROGRESIVA
ES
LA FLOR DE ORO

Usando esta privilegiada agua
nunca tendréis canas ni seréis calvos

El cabello abundante y hermoso es el mejor atractivo de la mujer

La Flor de Oro es la mejor de todas las tinturas para el cabello y la barba; no mancha el cutis ni ensucia la ropa.

La Flor de Oro Esta tintura no contiene nitrato de plata, y con su uso el cabello se conserva siempre fino, brillante y negro.

La Flor de Oro Esta tintura se usa sin necesidad de preparación alguna, ni siquiera debe lavarse el cabello, ni antes ni despues de la aplicación, aplicándose con un pequeño cepillo, como si fuese bandolina.

La Flor de Oro Usando esta agua se cura la caspa, se evita la caída del cabello, se suaviza, se aumenta y se perfuma.

La Flor de Oro es tónica, vigoriza las raíces del cabello y evita todas sus enfermedades. Por eso se usa también como higiénica.

La Flor de Oro conserva el color primitivo del cabello, ya sea negro ó castaño; el color depende de más ó menos aplicaciones.

La Flor de Oro Esta tintura deja el cabello tan hermoso, que no es posible distinguirlo del natural, si su aplicación se hace bien.

La Flor de Oro La aplicación de esta tintura es tan fácil y cómoda, que uno solo se basta; por lo que, si se quiere, la persona más íntima ignora el artificio.

La Flor de Oro Con el uso de esta agua se curan y evitan las **placas,** cesa la caída del cabello y excita su crecimiento, y como el cabello adquiere nuevo vigor, **nunca seréis calvos.**

La Flor de Oro Esta agua deben usarla todas las personas que deseen conservar el cabello hermoso y la cabeza sana.

La Flor de Oro Es la única tintura que á los cinco minutos de aplicada permite rizarse el cabello y no despide mal olor; debe usarse como si fuera bandolina.

Las personas de temperamento herpético deben precisamente usar esta agua, si no quieren perjudicar su salud, y lograrán tener la cabeza sana y limpia con sólo una aplicación cada ocho días; y si á la vez desean teñir el pelo, hágase lo que dice el prospecto que acompaña á la botella.

De venta: principales perfumerías y droguerías de España y Portugal.

Anuncis

EL
MÈTODE
BERLITZ
és el més pràctic per a
IDIOMES
Classes per a principiants i avançats
Traduccions
(a màquina)
en tots els idiomes
—
Pelayo, 58
—
L'1, 2 i 3 d'octubre s'inauguraran classes de FRANCES, ANGLES i ALEMANY, el matí, tarda i nit.
Hores de matrícula de 8 matí a 10 nit

Cuando se encargue un medicamento exíjase siempre esta marca, la cual será una garantía de la legitimidad del producto

Medicamentos extranjeros acreditados
Vda. de
Salvador Alsina
Pasaje del Crédito, 4-BARCELONA
Teléfono n.º 2429
Casa fundada en 1878
dedicada a la venta de toda clase de medicamentos legítimos

Véase el catálogo general de la casa que se da gratis

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK
El vapor **MONTEVIDEO**
sortirà el dia 25 de setembre de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Càdiz cap a l'Havana, i Veracruz.

El vapor **ALFONSO XIII**
sortirà el dia 17 setembre de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a l'Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costafirme i Pacific amb trasbord a Havana.

LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC
El vapor **BUENOS AIRES**
sortirà el dia 10 d'octubre de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Càdiz cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Guayra, Puerto Cabello, Caraçao, Sabanilla, Colón i pel Canal de Panamà a Guayaquil, Callao, Mollendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Valliparadís. Sortida de Valliparadís el 12 de cada mes tornant per la mateixa ruta fins a La Guayra i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Càdiz i Barcelona.

LINIA DE BUENOS AIRES
El vapor **INFANTA ISABEL DE BORBON**
sortirà el dia 4 d'octubre de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Càdiz cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

LINIA DE FERNANDO PÓO
El vapor **CIUDAD DE CADIZ**
sortirà el dia 15 setembre de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'Alacant i Cartagena, i el 20 de Càdiz cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Póo.

SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPÓ
El vapor **C. LOPEZ Y LOPEZ**
sortirà de Corunya el dia 15 d'octubre cap a Vigo, Lisboa i Càdiz d'on sortirà el 19 de cap a Cartagena, València i Barcelona i d'aquest port el 25 cap a Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Manila, Hong-Kong, Xang-Hai, Nagasaki, Kobé i Yokoama, admetent passatge i càrrega per als dits ports i per altres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars des dels ports d'escala abans indicats.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Linia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dóna allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Totsels vapors tenen Telegrafia sense fils.

Traspassos

Botiga comestibles tocant al Mercat Sant Antoni. Traspasso.

Espardenyeria molt cèntrica gran vivienda, poc lloguer, 6.000 pessetes de traspàs.

Pensió d'artistes, se traspassa, en bon preu en el carrer Comte Assalt, moltes habitacions.

Traspasso pis moblat, al carrer Comte de l'Asalto, molt ben situat, set habitacions, per absentar-me, per 6.500 pessetes.

Pis amoblat amb dispeses, traspasso per 15 mil pessetes, 10 habitacions. Lloguer 45 duros en punt cèntric.

Taberna-Bar i menjar traspasso molta clientela, tocant carrer Carmo.

Piset en torre, se traspassa amb mobles, bon preu. 4 dormitoris, menjador, safareig, water i electricitat. Lloguer 20 duros.

Pis 8 habitacions totes ben moblades amb ascensor, bany, water, cómodes, lloguer 45 duros, traspasso 5.000 ptes.

Principal al Poble Sec, sa tràspassa sense mobles, lloguer 33 duros.

Pis 4 habitacions se traspassa moblat per 3.000 pessetes, lloguer 9 duros, prop carrer Princesa.

Torre al Poble Sec, 4 habitacions, menjador, gas i electricitat, jardí i pati. Lloguer 26 duros, se traspassa sense mobles.

Pis lloguer 30 duros traspaso amb mobles, 2.500 pesetes, al Paralelo.

Botiga amb gran vivienda, tocant carrer de Sant Pau, lloguer 15 duros, se traspassa.

Piso cèntric, tocant Rambla se traspassa per 3 mil ptes. valor mobles, lloguer 22 duros. Urgeix.

Traspasso pis prop Gran-via esquerra Aixampla llogo 18 duros, 6 habitacions, galeria cuberta, molt ben amoblat, per 2.600 ptes.

Empresa Ideal d'Informació Rambla de les Flors, 16, baixos De 3 a 5 de la tarda

Vendes

Torre es ven prop Passeig Bonanova, molt ben situada per 12 mil duros.

Casa torre gran, en poble pròxim Barcelona amb jardí i hort, es ven per 4.500 duros.

A Gràcia tocant carrer Salmeron es ven casa de 10 pisos i 2 botigues, renda 11.536 ptes. anyals, per 38.500 duros.

Se ven en c. Mallorca casa de 6 pisos i botiga, renda al mes 955 pessetes, per 25.000 duros.

Auto «Martini» 18|22 set seients, estat nou, venc a tota prova, per ptes. 11.500, molt bon estat.

Auto Ford Sedan, molt bon estat a tota proba, per 3.600 pessetes.

Auto semi-nou, dos baquets marca Doby, roda recanvi, venc per 3.500 pessetes.

David motor mag. 2 baquets, en perfecte estat, es ven per 2.500 pessetes.

Auto esport arrancada elèctrica, cinc seients, a tota prova, es ven per 9.000 pts.

Se ven en c. Mallorca casa 12 pisos i botiga renda l'any 8 % per 38.500 duros.

Torre es ven, peu tranvia, aigua, gas, electricitat, confort modern, baratíssima, 15.000 ptes.

Ford Sedan, en molt bon estat, venc per 4.000 pessetes. Arrancada eléctrica i a tota prova.

Caseta barraca prop carrer València, molt ben situada, amb jardí-hortet, sense estrenar, es ven per 1600 pessetes.

Camioneta Ford, molt ben carrossada, propia per a teixit o similar, a tota prova, per 4.100 pessetes.

Raó: Empresa Ideal d'Informació. Rambla Flors, 16, baixos De 3 a 5.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes
Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral

Catarro dels nois
L'Anti-catarral BORBONET, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.
Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat. Rambla de les Flors.

HERNIATS

L'últim avenç científic per a combatre amb èxit segur vostres hèrnies sense operar és el **BRAGUER MEDICAL VIVES,** admiració de la Ciència Mèdica i sens parió al món.
Rebutgeu les imitacions.
Despatx: de 9 a 1 i de 3 a 7
Rambla del Centre, 2, pral.-Casa VIVES
(TOCANT AL LICEU)

Mirad como danzan los africanos, los africanos, en torno los productos Cortés hermanos.

JOVENTUT PERPETUA
Sabó, 1'50.—Crema, 2'50.—Polvos, 2'50.—Aigua castanya, 5'50. Aigua de Colònia, 3'50, 6, 10 i 16 ptes. segons frasc. Locions per al cabell, 4'50, 6'50 i 20 ptes. segons frasc.

Darreres creacions
Productes sèrie «IDEAL»
ACACIA, Mimosa, GINESTA, Rosa de Jericó, ADMIRABLE, Matinal, CHIPRE, RocíoFlor, ROSA Vértigo, CLAVELL, Muguet, VIOLETA, Jazmín.
Sabó, 3.—Polvos, 4.—Loció, 4'50, 7'50 i 20 ptes., segons frasc. Essencia per al mocador, 18 pessetes frasc amb estoig.
CORTÉS GERMANS - BARCELONA

Lloguers

Torre a Horta amb jardín, aigua i electricitat, es lloga per 40 duros.

Torre per llogar sense traspàs, peu tranvia, set habitacions, bany, water, jardí per 45 duros.

Pis gran 6 habitacions, safareig i terrat; aprop Rambles. 50 duros lloguer sense traspàs.

Pis principal en carrer cèntric, prop tranvia, electricitat, terrat, lavabo, molt elegant. Lloguer 55 duros.

Torre a Gràcia, peu tranvia amb tot confort, lloguer 50 duros.

Dos pisos carrer Aragó dreta Aixampla. Lloguer 50 duros.

Casa Ronda St. Antoni, se lloguen 2 pisos, sense traspàs, lloguer 40 duros, moderna, rescent construida.

Pis sense traspàs, 8 habitacions, ascensor, bany, water, molt cèntric, lloguer 45 duros.

Torre a Sant Gervasi, lloguer 35 duros sense traspàs.

Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16, baixos De 3 a 5

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 78, entressol. C. BIEGER.

Acensaré
terreny a Barcelona i Badalona. Escriure 3811. Rambla de les Flors, 16 (anuncis).

Pis per a llogar
85 pessetes, tocant Rambles. Altre de 70 S. G. Raó: Passatge Virreina, 1.

Comandes

Senyoretes
senso deixar vostre empleu podeu guanyar de 40 a 60 ptes. mensuals. Balmes, 125, entresol de una a dues.

Jove o home
treball fàcil. Balmes, 125, entl. primero. De una a dues.

Aprenentes
brodadores falten, guanyant bon setmanal. Ronda St. Antoni, 61, primer, primera.

Dispeses

Casa particular
desitja dos o tres senyors a tot estar. Boniques habitacions. Ample, 31, 2.on, 1.ª

Avinyó, 31
1.er, 2.ª, casa particular, desitja dos senyors a tot estar o sols a dinar i sopar.

Dues habitacions
es desitgen sense mobles, amb dret a cuina. Escriure 3810. Rambla Flors, 16 (anuncis).

PIANOS

DE CORDES CREUADES
AMB MARC DE FERRO
Sublim marca
R.MARISTANY
Casa fundada el 1870
AL COMPTAT
PLASSOS I LLOGUER
18, Plaça Catalunya, 18

Piano venc
a baix preu. E. Granados, 96, entresol

CATARROS
antiguos y recientes
TOSES, BRONQUITIS
CURADOS RADICALMENTE por la
Solución Pautauberge
que procura **PULMONES ROBUSTOS** y preserva de la **TUBERCULOSIS**
L. PAUTAUBERGE, 10, R. de Constantinople, PARIS

Joan Puntí i Collell, Prev.
Manera d'escriure el Català
75 cèntims
«Foment de Pietat Catalana» i principals llibreries

PELLS
Arreglo i transformo. Venc pells per adornos. Villarroel, núm. 42, pis segon. Taller.

Terrenys
a preus
ventatjosos
per a vendre
en bloc o en parceles, formant en total uns 14 solars, situats davant a la Sagrada Família. Raó: «Federación de la Propiedad». Escudillers, 4, 7 i 9, primer, segona.

Joies d'ocasió
Safates i serveis de plata, a pes. Compro or, plata, platí, brillants i perles.
Joieries de J. Núñes
Rambla de les Flors, 8 A
Cardenal Casañas, 8

Terrenys
en solars, St. Josep Muntanya.
A HOSTAFRANCS
casa baixos i 4 pisos, 7.000 ds.
CASA A SARRIÀ
de dos cossos, 8 llogaters, bona renda, 20,000 duros.
Casa C. Sans,
gran botiga i 6 pisos. Cecs Boqueria, 8.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

EL REI I EL MOVIMENT MILITAR

Madrid, 25, 6'15 tarda.

El director d'«A B C», don Torcuat Luca de Tena, va tornar ahir a Madrid en el sud-exprés, en el mateix tren que viatjava el Rei.

El monarca va rebre en el cotxe regi al senyor Luca de Tena i es una conversa, que s'allargà unes dues hores, li explicà detalladament la seva intervenció en els darrers successos polítics.

No és cert que el sobirà estés assabentat de la protesta iniciada pel marquès d'Estella, en unió d'altres generals, i, naturalment, tampoc és cert que S. M. el Rei col·laborés en aquest moviment.

El monarca, atent al que pensaven i deien molts espanyols i el que diàriament escrivia la premsa independent, tenia, sí, plena consciència de que la política no podia continuar pels viarany que portava, puix ni els Governs anteriors ni el darrerament presidit pel marquès d'Alhucemas, feren res per a resoldre els greus problemes que afecten a l'honor i a la vida d'Espanya.

Al Palau de Miramar de Sant Sebastià, se celebrava un ball i a mitja nit arribaren al sobirà les primeres noves per un telgrama di marquès d'Alhucmas, qu donava com a probables els propòsits del general Primo de Rivera.

El ministre d'Estat, senyor Alba, informat també pel Govern del que es temia que passés a Barcelona, s'apressà, en el mateix ball, a presentar la seva dimissió a S. M. el Rei.

Eren, no obstant, tan poc concretes les notícies, que el monarca quan acabà la festa, es retirà a descansar a les seve shabitacions, de les quals hagué de sortir a les quatre de la matinada, cridat telefònicament pel marquès d'Alhucemas, que li notificà la situació de les guarnicions de Barcelona i Saragossa i l'actitud adoptada pels generals Primo de Rivera i Sanjurjo.

El president del Consell, davant el temor d'una interrupció de les comunicacions telegràfiques i telefòniques, pregà en gran manera al sobirà que es traslladés a la Cort; i S. M. li manifestà que, passés el que passés, tingués per segur que al dia següent seria a Madrid.

Així fou, i el president del Consell plantejà aleshores la qüestió de confiança, en proposar la destitució dels generals que havien iniciat el moviment i en demanar-li immediata obertura de les Corts.

El monarca preguntà al marquès d'Alhucemas:

—I, és segur que amb la destitució d'aquests generals cessarà el moviment iniciat? Saps si pots garantir que les altres guarnicions no imitaran la conducta de les de Barcelona i Saragossa?

El Govern no sabia res.

El moviment constituí per a ell una sorpresa, com ho prova el viatge empès a la capital de Catalunya pel ministre de Foment la mateixa nit que esclatà la protesta militar.

Davant lo difícil de les circumstàncies, el sobirà sollicità del president del Consell de ministres, marquès d'Alhucemas, quatre hores per a informar-se i per a decidir; i entenent el cap del Govern que la decesió règia havia d'ésser instantània, presentà la dimissió total del Gabinet.

S. M., davant dels fets consumats, que el Govern no sabé evitar, i davant la perspectiva de què l'exèrcit es dividís en dos bandos, ensagnant Espanya amb una guerra civil, cridà el general Primo de Rivera, per a donar-li el poder.

El monarca tancà les seves manifestacions dirigint al senyor Luca de Tena la següent frase:

—I ara, diga'm amb toat lleialtat i franquesa, si al teu judici he fet bé o mal.

—V. M. ha procedit amb un gran patriotisme—contestà el senyor Luca de Tena.

LES RESPONSABILITATS DE CARACTER ADMINISTRATIU

Per a prosseguir la labor que li fou encomanada, de depurar les responsabilitats administratives, sortirà aviat cap al Marroc el general Bazan.

LA VAGA D'ADVOCATS DE MURCIA

Murcia.—El governador, general Baeza, cridà al seu despatx el president de l'Audiència i el degà del Collegi d'Advocats per a tractar de resoldre la vaga que sostenen els lletrats.

El governador pregà al degà dels collegiats que deposessin la seva actitud i normalitzessin la vida de l'Audiència.

Contestà el degà que no podia ferho per si i que reuniria el Collegi per a tractar de l'asumpte.

Avui s'ha celebrat la reunió i després d'extens debat s'han pres els següents acords: primer, cessar en la vaga i entrar a totes les causes, normalitzant així la vida judicial; i segon, seguir treballant per a depurar les responsabilitats per l'incident que motivà el conflicte.

La fórmula ha estat aprovada sense entusiasme i amb el silenci de tots els lletrats.

Diuen que s'ha resolt el conflicte en atenció a les circumstàncies anormals i perquè el col·legi no aparegui com a rebel davant el preg de l'autoritat, però que no estan satisfets.

DE BILBAO

Bilbao.—Per ordre del governador militar s'ha suspès terminantment el joc a tots els círcols i casinos.

Al Club Marítim i a La Bilbaina s'ha suspès la partida de «caballitos».

Entre els elements monàrquics de les Arenes existeix gran entusiasme per a la inscripció al Sometent.

D'INSTRUCCIO PUBLICA

Jubilant el professor de l'Escola Superior d'Arquitectura de Madrid, don Manuel Zavala.

Nomenant auxiliar d'aquest Centre a don Antoni Fernàndez de Balbuena.

Ratificat la data del 28 de l'actual per a la celebració de les oposicions a professors del Magisteri.

LES SUBSISTENCIES A GRANADA

Granada. — Aquesta tarda s'ha reunit al Govern militar la Junta provincial de Proveiments, presidida pel governador.

S'ha adoptat l'acord de fixar el preu de la remolatxa en 100 pessetes la tona; el preu del sucre «pilé», a 1'5 pessetes el quilo; a 1'95 pessetes el quilo al detall.

S'ha estudiat la taxa de la carn, però s'ha ajornat l'acord.

El preu de les patates es fixa en 1'15 pessetes la rova.

Mentre no es rebin dades més concretes de la zona de recolecció, es restringeix l'exportació, a fi d'assegurar el mercat de la capital.

A MADRID

Granada.—Cridat pel Directori Militar, ha marxat a Madrid el comandant d'Estat Major don Josep Seron, el qual estava exercitant aquí la censura de premsa.

Sevilla. — Comuniquen de Marchena que ha estat trobat al camp el cadàver d'un home, el membres del qual estan diseminats.

La mort deu datar de molts dies.

A Marchena circula el rumor que es tracta del cadàver de célebre criminal el «Vivo», autor del doble assassinat que es cometé a Ecija.

Municipi

LES TANQUES DE LA CARRETERA DE RIBES

Una nombrosa representació de totes les entitats culturals, recreatives de propietaris i obrers dels districtes IX i X, estigué aquest matí al despatx de l'alcaldia per a interessar que sigui un fet immediat el canvi de tanques de la carretera de Ribes.

L'acompanyaven els regidors senyors Massot, Santamaria, Escolà, Cararach, Matons i Trius.

El director general dels serveis tècnics senyor Cabestany, la presència del qual fou requerida, els manifestà que precisament ahir, havent tingut coneixement que l'enginyer cap de vies i obres del Nord es trobava a Barcelona, hi va tenir una conferència relativa a aquest assumpte havent adquirit el convenciment que les novoes tanques estan de fa temps encarregades a la fàbrica alemanya «Siemens», única que les construeix, i que sols una falta de compliment dels terminis de construcció ofertes per dita fàbrica és el que retrassa aquesta qüestió, havent, no obstant, ofert la casa «Siemens», formalment que les remetrà per tot el mes d'octubre.

Així que es rebin a Barcelona està tot disposat per a instal·lar-les amb extraordinària rapidesa.

CONTRA LES TOMBOLES DEL PASSEIG NACIONAL

Per haver-se rebut diverses queixes de diversos veïns de la Barceloneta per haver-se instal·lat tòmboles a les vies públiques d'aquella barriada, el tinent d'alcalde del districte, senyor Matons, fa present que igual que l'any anterior ha interessat del govern civil que no siguin autoritzades les dites tòmboles i que espera que aquest any tampoc ho seran.

PER MANCA DEL CARTELL DELS PREUS

A proposta de la presidència de la Comissió d'Escorxadors i Mercats, l'Alcaldia ha imposat una multa de 15 pessetes a Carme Mira, concessionària del lloc número 53 del mercat de Sarrià, per manca de cartells anunciant el preu de les subsistències.

Greu accident a Montserrat

Diumenge passat, a les tres de la tarda, ocorregué un greu accident a Montserrat, que ocasionà la fractura general a un dependent de l'Hotel Marcet d'aquella muntanya santa.

Després de dinar, sortí a tota velocitat de l'esmentat Hotel un automnibus propietat d'aquest, abarrotat de passatgers, en direcció al Santuari, quan al trobar-se en un d'aquells recolzes tan pronunciats que fa aquella muntanya, davant mateix del lloc conegut per «El Bruch», topà violentament amb un altre autòmnibus d'un particular que anava en direcció a Monistrol, també abarrotat de passatgers i a tota velocitat, arreplegant un dependent de l'Hotel Marcet que anava al costat del xofer, fracturantli tot el cos, el cap i les cames. En estat greu fou recollit pels viatgers i portat a casa del metge del Santuari, el qual l'assistí convenientment.

Al costat mateix d'on anava l'infortunat dependent, hi seia el conegut poeta barceloní J. Palau Ximenes, el qual viatjava en companyia de la seva família, i per un vertader miracle no li ocorregué res.

Els cotxes quedaren bastat malmesos com a conseqüència de la topada, i no s'explica com no n'ha haguessin sortit més víctimes.

Es produí el pànic conseguent; i hom censurava l'excessiva velocitat que porten tots els vehicles per aquella carretera tan perillosa, car tot i anant moderadament és molt difícil evitar aquestes topades, ja que no poden passar dos cotxes d'aquella grandària per aquella carretera tan estreta.

Valdria la pena que s'establissin fortes sancions als conductors de vehicles per tal d'evitar accidents d'aquesta classe.

De Societat

Ha tornat del seu viatge científic pels principals hospitals d'Europa la doctora Quadras Bordes, acompanyada de la seva mare la senyora de Bordes de Quadras.

—

Ha estat demanada la mà de la gentil damisella Na Maria Lluïsa Madiroles i Codina pel jove En Magí Pascual i Torrents, fill del propietari i publicista, el patriarca de les conques montserratines i fervent patriota N'Emili Pascual d'Amigo de la Torre-Blanca del Bruch.

Amb tal motiu ambdós respectables famílies estan de gran joia, en especial la casa hospitalària, generosa i patriarcal model de santes llars catalanes.

—

Diumenge se celebrà a l'Exposició del Moble la primera de les revetlles organitzades. La festa portà força concurrència, essent el «clou» el sopar «a l'americana» que tingué lloc a la sala del te. Hi assistiren persones molt conegudes en la bona societat. Uns tzigans amenitzaren l'acte.

A l'exterior, dues bandes militars executaren triats programes, i com a final s'avià un grandiós castell de focs artificials.

Esperem que serà superat, en properes festes, l'èxit assolit en la primera.

—

A la capella que a casa dels senyors Pérez Rosales posseeixen, se celebrà l'enllaç matrimonial de la filla Maria del Carme, amb el jove En Joan Gordon i Picardo, de família andalusa.

Beneí la unió el senyor bisbe de Vich, doctor Muñoz, i actuaren de testimonis el doctor Jesús Pérez-Rosales, el doctor Josep Turell, N'Ismael Fuentes i En Josep Gordon.

Rebi la nova parella la nostra enhorabona.

—

Han tornat de Viladrau els marquesos de Carulla.

Es troben a Roma els marquesos d'Alella i els seus fills senyors de Pallejà.

FIVE

LLIBRES NOUS

«Manera d'escriure el català». Exposició teòrico-pràctica del sistema ortogràfic de l'Institut d'Estudis Catalans, per Joan Puntí i Collell, prev. Foment de Pietat Catalana, Duran i Bas, 11. Barcelona, 1923.

Havem rebut aquest llibre, cerament interessant per tots els qui es preocupen d'escriure correctament la nostra estimada llengua catalana. Com clarament indica el seu subtitol, és una exposició, tan particular com ordenada i concreta, del sistema ortogràfic de l'Institut d'Estudis Catalans.

El mètode seguit en aquest tractat d'ortografia catalana, té base científica en l'exposició lògica de les matèries, en l'estudi de les quals no es presuposen coneixements que no siguin convenientment explicats anteriorment. La claredat i correcció gramatical del seu llenguatge lloablement sòbri, juntament amb la plasticitat que, mercès a una especial disposició tipogràfica, obtenen els exemples, fa que esdevinguin fàcilment entenedores multitud de qüestions que d'altra manera haurien de menester una extensió molt més considerable.

Resulta altament profitosa la introducció amb una reduïda història de l'ortografia catalana i amb les més elementals nocions de gramàtica general, així també com el Complement en el qual el complicat problema de l'escriptura dels pronoms febles obté una solució original i relativament abreviada.

Recomanem la dita obra a tots els estudiosos amadors de la llengua catalana, o també d'una manera especial a les escoles on aquella és estudiada i conreada. Es troba de venda en les principals llibreries i a l'entitat editora que concedeix els corresponents descomptes a les comandes segons l'engròs segons llur importància.

D'espectacles

Després de l'estrena de «El tiempo de las cerezas», al Poliorama, s'ha disposat que seguelxi la important represa de l'obra en tres actes, de don Jacint Benavente «La Gobernadora», que tindrà lloc dema, dimecres, a la nit.

Prendrà part a la representació tota la companyia d'aquest teatre.

Fills de F. Mas Sardà
20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANVI — CUPONS

Banca Tusquets, S.A.
CANVI — VALORS — CUPONS
Rambla del Centre, número 9

Postals pedagògiques

VIII

MOSSEN BALDIRI REXACH A «CATALANA»

En Francesc Matheu, despert sempre per tota manifestació cultural favorable a Catalunya, ha prou vist el reviscolament de les idees pedagògiques de mossèn Baldiri Rexach, i va donant en sa revista «Catalana» lo millor del contingut en l'obra de l'exrector de Sant Martí d'Ollés; i pel format sembla que respon a lo que ens digueren tenia intenció de fer l'eminent autor de «La Copa»: acobiar en un folletó de propaganda tot lo més escollit del llibre de mossèn Rexach. Cal consignar aquí la transcendència de la pensada del benemèrit editor. Les escoles de Catalunya n'hauran joia i profit, i al costat de l'edició popular de les obres del gran cantor de «L'Atlàntida», i de la «Lectura Popular» que tan bé s'adapta a les necessitats de l'escola primària, hi haurà l'extracte de les idees del celebrat pedagog del segle XVIII, que ve a reformar l'esperit de raça en època ben compromesa i desorientada.

L'empresa d'En Francesc Matheu mereix tota lloança i cal sumar-la a la del benemèrit patrici que costeja, ben desinteressadament, una edició completa de les «Instruccions per a l'ensenyança de minyons», feta per En Viader, de Sant Feliu de Guíxols, edició que serà, segurament, espléndida. Segons En Martí Tauler, aquesta obra és una deu riquíssima de savis conceptes educatius. No la desperdiciem.

IX

UN COMENTADOR D'EN BENEJAM

En sis quaderns de «Revista de Menorca», dóna el jovenissim mestre de les escoles nacionals de Barcelona, Jeroni Solsona i Pallerols, la seva conferència llegida a l'Escola Normal de Barcelona el dia 27 d'agost de 1922.

L'hem llegida àvidament. Devots d'aquell preclar pedagog, seguim tota manifestació que pugui fer surar l'acció, l'ànima del mestre que ara freturem, perquè és quan més falta ens fan homes del tremp d'En Joan Benejam.

No som on anem, encara; tot just emboquem el viarany. Cal tenir seny, serenitat i fermesa per no desviarnos. Si la jovenalla del tremp d'En Solsona s'orienta en la font de les idees d'homes com Rexach i Benejam, no cal desesperançar; triomfarem. Entoren de «L'alegria de la Escuela», obra mestra del pedagog menorquí, s'esbrava En Solsona i treu el seu ideari, ja que en tal llibre són condensades totes les teories pedagògiques del malaguanyat mestre el qual sabé trobar la poesia de l'escola, doll puríssim d'alegria que nos altres hem volgut compartir.

El judici i exposició que en fa En Solsona, acusa una visió i un enteniment perfectes de la matèria. No s'escapa res, ni queda res en suspens. Meloditza amb tota claredat; fa amable i, més que amable, simpàtica la tasca d'En Benejam, i ell es revela un comentador d'aptituds gens despreciables, i que serà, ajudant Déu, una realitat dintre l'estol, massa reduït, de mestres que es dediquen a l'art de la ploma, orientant els companys des de les planes de les revistes professionals, en la gairebé totalitat minses, quan no pobres i mal arranjades.

Don Alexandre de Tudela, respectable i culte catedràtic de Pedagogia en la Normal de Barcelona, clou amb una quartilla justa i efusiva la conferència d'En Jeroni Solsona i Pallerols, que sembla una pàgina pedagògica digna d'atenció, d'estudi i de consideració pels que segueixen aquestes tasques.

X

ELS AFERS D'UN MESTRE RURAL

En Pere Boliart, excellent company nostre de seminari, company, més excellent encara, de professió i amb qui convisquérem uns quants anys en ruralia, sirgant de debò, «per montes et colles», donà a les columnes d'«El Magisterio Leridano» tres articles amb l'epígraf general de «Mèrits i siluetes professionals».

A nosaltres ens saberen a mel, i el regust encara ens dura.

En Boliart posa el dit a la llaga i assenyala l'odiós carrerany seguit per molts companys en l'època que podríem dir-ne de fatal decadència i embrutiment de la classe.

Es tan viu i latent l'esgrafiat que fa dels tipus de mostra, que fins ha ferit els que jauen i somnien, no sabem de què, dintre el marasme de la rutina. Nosaltres ens hi sentim, però, al costat del relator i comentador. El que ha escrit En Pere Boliart, ho hauríem escrit nosaltres, és clar que no en la mateixa forma, però en el fons... potser que hauríem, encara, carregat més les tintes.

Aleshores sí que els malcontents que arrufaren el nas haurien potser, alçat i clos el puny.

La nostra vinent «Postal» sí que el farà alçar i cloure. En Boliart hi té part, també.

ANTON BUSQUETS I PUNSET